

**Dobrovolničtí
stojí za to i v Česku**

**Novi Paradoks
– týden, který mi otevřel oči**

**EVS: Dobrovolníkem v Nižném
Novgorodu? Proč proboha?**

Milí čtenáři,

pokud se to k vám přes rok ještě nedoneslo, pak vězte, že INEX se letos zakulatil – je mu rovných dvacet let. A na rozdíl od lidí pořád ještě roste – nové projekty, noví zaměstnanci, noví dobrovolníci... A tedy i nové příběhy a životní zkušenosti – pelmel toho, co přinesl Evropský rok dobrovolnictví 2011 z pohledu naší organizace a dobrovolníků, najdete na následujících stranách.

Z tradičních workcampových programů si můžete přečíst například zážitky Zity Riedlové o výuce angličtiny v marocké Casabance; a jaké to je vést workcamp u nás, přibližuje v rozhovoru Šárka Čapková, která strávila v létě dva týdny jako dobrovolnická vedoucí na zámku ve Svojšíně.

Z nových projektů bychom rádi upozornili na Stereotýpek v nás, program mezikulturního vzdělávání na středních odborných školách – radosti, strasti i výzvy prvního roku otevřeně popisuje koordinační tým. Další nová vlašťovka v naší programové nabídce se jmenuje Teach and Learn with Georgia – program gruzínského ministerstva vzdělávání, který skýtá velmi zajímavé možnosti pro dobrovolníky, kteří by rádi v odlišné kultuře učili angličtinu (či jiné světové jazyky).

A pokud vás zajímají čtivé články z exotičtějších krajín, dva tipy bychom měli: dobrovolník programu GLEN Jiří Renza pro náš zpravodaj půvabně shrnul svůj tříměsíční dobrovolnický pobyt v Nairobi – od samého začátku nezapře, že studuje scenáristiku a jednou se bude možná psaním živit. To Petr Adam, redaktor Lidových novin, se psaním živí už teď – v rámci naší kampaně Fotbal pro rozvoj vyrazil shodou okolností také do Nairobi a jeden z jeho reportážních textů najdete ve zpravodaji též.

Přejeme vám příjemné počtení a našim dobrovolníkům děkujeme za jejich neutuchající chuť objevovat svět (a snad jej i trochu měnit k lepšímu) – ať už je to ten vzdálený, nebo ten, který nás bezprostředně obklopuje.

Za tým INEX-SDA

Adéla Jansová a Robin Ujřaluši

INEX

- Sdružení dobrovolných aktivit

INEX – Sdružení dobrovolných aktivit je nevládní nezisková organizace působící od roku 1991 v oblasti mezinárodního dobrovolnictví a mezikulturního vzdělávání. Zprostředkováváme pro vás dobrovolnické projekty po celém světě a pro zahraniční zájemce organizujeme podobné pobyty u nás. Ročně vyšleme do světa na krátkodobé či dlouhodobé projekty téměř 800 dobrovolníků a pro 400 zahraničních organizujeme s lokálními partnery dobrovolnické projekty v Česku.

Posláním INEX-SDA je skrze dobrovolnické projekty, vzdělávací programy a kampaně podporovat rozvoj tolerantní, otevřené společnosti a aktivní, zodpovědný přístup k okolnímu světu na místní i globální úrovni. Svou činností vytváříme prostor, v němž mohou zejména (ale nejen) mladí lidé čerpat nové zkušenosti, rozvíjet své schopnosti a dotvářet si vlastní pohled na svět.

V různých regionech ČR organizujeme mezinárodní dobrovolnické projekty a programy sociální integrace, environmentální výchovy a rozvoje venkova. Pražská centrála se vedle vysílání dobrovolníků do zahraničí a koordinaci dobrovolnických projektů v ČR zaměřuje na rozvojové a mezikulturně-vzdělávací projekty a kampaně (GLEN, Fotbal pro rozvoj, Stereotýpek v nás), brněnská pobočka na sociální programy pro znevýhodněné děti, pobočky Kostecké Horky a Bílé Karpaty na environmentální výchovu a oživení místního dění, tradičních zvyků a řemesel.

OBSAH

GLEN

Jiří Renza: Všechny tragédie jednoho města	3
Roman Bartoň: GLEN v Kodě, hallo, goodbye!	4

Evropská dobrovolná služba

Vladimíra Brávková: Na rok v Makedonii	6
Lukáš Válek: Dobrovolníkem v Nižném Novgorodu? Proč proboha?	7
Éva Sziklási: Heads high up	8

Střednědobé/dlouhodobé dobrovolnické projekty

Michal Dudek: Silou a srdcem jako slon v Keni	9
---	---

Dobrovolníkem v České republice

Dobrovolničit stojí za to i v Česku	10
Workcampy u Čmeláka	11

Workcampy v zahraničí

Zita Riedlová: Maroko aneb Děti jako smetl	13
Ondřej Bradáč: Novi Paradoks – týden, který mi otevřel oči	12

Stereotýpek v nás

Stereojízda aneb Co se nám povedlo v prvním roce	14
Fotoochutnávka z prožitkáčů	15
Miloš Jodas: Jak jsme obnovovali pivovar v Chříči	15

Fotbal pro rozvoj

Petr Adam: Narodil se ve slumu. Teď reprezentuje!	16
Z hodnotících dotazníků – ohlasy studentů zapojených do projektu Fotbal pro rozvoj	17
Václav Cibulka: Rozšiřte své obzory skrze Fotbal pro rozvoj	18
Studenti z Ostravy: Kopejte za lepší svět s námi	18

Kontaktní údaje:

INEX-SDA Praha

Varšavská 30, 120 00 Praha 2
web: www.inexsda.cz
e-mail: inexsda@inexsda.cz

Regionální pobočky:

INEX-SDA Kostecké Horky

Kostecké Horky 57,
517 41 Kostelec nad Orlicí
web: www.inexsda.kosteckehorky.cz
e-mail: sev@kosteckehorky.cz

INEX-SDA Brno

Anenská 10, 602 00 Brno
web: www.inexsdabrno.cz
e-mail: brno@inexsda.cz

INEX-SDA Bílé Karpaty

IN klub, Tvarožná Lhota
148, 696 62 Strážnice
web: www.inexsda.cz/bk
e-mail: bkarpaty@c-box.cz

Všechny tragédie jednoho města

Ulice hlavního keňského města Nairobi

Tři měsíce v Nairobi. To je, jako když vyjdeš z Vidlatý Seče horem na Jarošov a pak už celkem rovně, lesy, řeky, Mokrá Lhota, hory, moře, pyramidy. Jo jo, radši letadlem, to je bezpečnější, babi. Vážně, moc se díváš na televizi. Jsem proočkovanej skrz naskrz, i proti leteckejm neštětím. Pamatuješ, jak jsi jela vlakem na Šumavu, tak to bude podobný, akorát tam nebude strejda Jára na vojně, ale fůra usměvavejch černochů. Jo, docela jako Koranteng.

A skoro jsem taky měl pocit, že jsem ho zahlédl na tržišti, když kolo autobusu pod mou sedačkou zajelo do míst, o kterých ani Jules Verne nesnil, a já vyskočil metr vysoko. Nadobro jsem ho ztratil, jak jsem byl po dopadu zaměstnán sčítáním obratlů; namáhavou spleť asociací jsem nicméně záhy došel k odhalení dalších zákonitostí tak nutných pro život v Nairobi – zákonitostí dopravy. Konkrétně se jednalo o důvod, proč je v zadní řadě nejvíc volného místa, resp. proč se na „pětku“ nikdo tak docela nehrne. To ale jen ve velkých autobusech (rozuměj těch evropského typu). Ve skutečnosti jsou téměř synonymem keňské hromadné dopravy tzv. matatu – povětšinou bílé dodávky (dávne) japonské provenience se 13 sedačkami obdařenými 20–27člennou posádkou a jedním až třemi lidmi držícími zvenku karoserii pohromadě. Mezi ně se, jak neblaze tuším, občas přidal i řidič. Ale s jistotou to říci nemůžu, dopředu jsem nikdy neviděl. Jediným vjemem tak při cestách zůstávají ohlušující vibrace s příležitostnými konturami reggae a diska, lidé a auta jen o vlas míjející okénko dodávky. Hlavou se mi žene, že tahle doprava je organismus sám pro sebe. Žádná pravidla; plech karoserií mění tvar, aby zázračně protekl přeplněný-

mi silnicemi. Organismus, jenž mluví tou krvelačně hlasitou hudbou, zběsilými výkřiky cílových stanic a mlácením mincí o sklo, jen aby se na chvíli zastavil, nabral další a jel či stál v další nekonečné zácpě. Je to trochu frustrovaná agresivní šelma, která zná jen zákon silnějšího a probíjí se prachem. Dá se z něj možná dost vyčíst o těch nejchudších, co tady ve slumech východního Nairobi žijí, a přece jsou všichni zároveň jeho oběťmi, a já... já se cítím pohodlně. Berou mě jako jednoho z nich. Nastupující matka se usmívá a podává mi dítě, zatímco se snaží prodrat se k prázdné půl sedačce. Jakkoli bledý bolestí a na kost zmáčkнутý v žaludku toho monstra na chvíli přestávám mít tak hrozně bílou kůži.

Opravdový začátek článku

Celkově jsem v Keni strávil tři měsíce. Dva a půl z toho ve východním Nairobi, a že ve východním, se dá těžko opomenout. Trochu jako starý Berlín, i Nairobi se dělí na dvě části. A centrum města, které dominuje té západní, už je proti místu, kde jsem žil, docela jiný svět, umělý svět, ve kterém se s prázdným výrazem v obličejích procházejí mezi mrakodrapy velvyslanci, businessmani a turisté z celého světa. Ani na východě jsme ale nežili v bídě. Elektřina fungovala; voda tekla po většinu čtvrtku a pátku, v koupelně našeho hostitele dokonce regulérně teplá. Řekl bych, že nám nic nechybělo; hned před domem stál obchod, který by nabídkou předčil kdejaký maloměstský supermarket. A toho ovoce všude kolem, toho koloritu a života.

Miluju tu ulici. Žije v tolika pestrých barvách, a přece v jakési vzácné jednotě křesťanů, muslimů a akvamarínové modři bran a říms domů. Já a moji kolegové – Němec a Polka, jsme po ní dennodenně chodili do práce. Co

to bylo za práci? Naším úkolem bylo učit děti z okrajových částí města o filmu a fotografii, pomáhat s přípravou filmového festivalu, točit propagační filmy a podílet se na všem okolo organizace. Ale mnohdy to nebyly ani tolik úkoly, stejně jako cíle nebyly výsledky. Leccos skončilo jako stavba, kterou jsme měli, potom, co jsme vyšli z té ulice doprostřed špinavého pole. Viděli jsme tam dělníky dlouho kopat základy v odpadcích, v hlíně, ze které s až archeologickou posvátností vylézaly vrstvy igelitových tašek. Viděli jsme, jak z ní ten rodinný dům pomalu vyrůstá a jak si ho potěšeně prohlíží manželé, jen aby z něj za pár týdnů zbyla hromada kamení. Zdá se, že byl někým nebo něčím zbořen. Cíle a nové domy padají, trochu jako tu umírají lidé, jako se dějí všechny tragédie, a neděje se nic – vesměs přirozeně.

Tragédie a západ

A že jsme tragédií a ničeho zažili. Cena potravin stoupla o dalších 20 procent. Z naší organizace byl ukraden téměř veškerý rozpočet a výpočetní technika. V ne tak vzdáleném slumu uhořelo přes sto lidí, protože s cigaretou v ruce nabírali benzin vyteklý z ropovodu vedoucího přímo mezi jejich domy. Na vzdáleném severu země vypukl hladomor, padl závažný rekord v počtu silničních úmrtí a londýnský Arsenal – nejoblíbenější klub v Keni – potupně prohrál s Manchesterem United 2:8.

Kromě té prohry ale mohla vláda mnohemu předejít, a stejně tak mnohé řešit. Vždyť i v době hladomoru na severu byl na jihu země přebytek potravy, jen tak nějak bez motivace odjet pár set kilometrů a opatřit jídlo. „Zástupci lidu“ mezitím nejspíš poctivě sháněli zahraniční dotace, úplatky a létali se vyvlékat z povolebních násilností v roce 2007 k mezinárodnímu soudu v Haagu. I řešení se tedy přesunulo do Evropy. Otázka, jestli máme „tady nahoře“ monopol i na spravedlnost, se rychle nabízí, ale když člověk vidí zápal a trpělivost, s nimiž soudní proces v přímém přenosu sledují den co den doma i po hospodách chudí i bohatí, uvědomil jsem si, že cítí šanci na změnu, že chtějí lepší společnost. Abych to trochu vysvětlil: v roce 2007 došlo kvůli prezidentským volbám mezi určitými kmeny k násilnostem, které si vyžádaly tisíce mrtvých po celé zemi. Je celkem jisté, že si krveprolití zaplatili někteří z politiků, přesto zůstali všichni do jednoho bez příslovečného spadlého vlásku sedět ve svých křeslech. Aspoň dosud – slyšení v Haagu ještě nekončí.

Je škoda, že se o tom musí rozhodnout tam, ale stále lepší než nikde. Tedy doufám. Západ totiž, aniž by si to vůbec uvědomoval, ovlivňuje mnohem větší měrou životní styl a veškeré motivace i padesát let po osvobození, než by bylo zdrávo. Vnučuje Africe dlouhodobé cíle, materiální hodnoty a konečkonců také monogamii a něco pro nás tak přirozeného jako fakt, že čas je přímka. Afričané ho odjakživa brali jako kruh. A berou pořád, jen je to, alespoň v Nairobi, pokřivený kruh, nebo snad pokrivený-

ná přímka, chcete-li. Nezabíval jsem se dojmu jakési neurózy a frustrace ležící napříč městem, ne nepodobné té dopravní šelmě, o které jsem mluvil na začátku. Děti jsou šťastné všude, to ano, ale mezi dospělými se tak často pod tím hlasitým reggae a zjevnou pohodou schovávají nešťastná manželství a smutek všeho druhu, že jsem byl po nějaké době vděčen za každou možnost odjet na venkov a do zeleně. Tam plyne, obzvlášť v úrodnějších oblastech, život o poznání jednodušeji a šťastněji, tam ještě kruh, někde schovaný, žije.

A dál?

Rozhodně ale nechci obyvatele Nairobi porovnávat nebo posuzovat. Dopadlo by to možná, jako když jsem se chystal odsoudit

obsah keňských televizních kanálů. Ne, nikdo mě nezastavil, jednoduše jsem si uvědomil, že tou dobou v Česku běží možná docela totéž. Vždyť jazyku mexických telenovel rozumějí všude. A tak zase jednou láska sjednocuje svět a africké děti se diví, že všichni běloši nepláčou tolik jako v seriálech. Co je však ještě horší – ne úplně nepodobný program mohli mít i naše parlamenty.

Ale věci se mění. Ke konci pobytu jsem byl svědkem zajímavé stávky – řidiči matatu odmítli vyrazit do ulic, protože je začali zastavovat, či snad nedejbože pokutovat, policisté. Pár dní potom jsem se vracel do města a měl jsem sedačku pro sebe, musel jsem si i pás připnout, a když nás opravdu policie zastavila, „výběrčí jízdného“ se poctivě schoval na zem. Pak, pak už jsme mohli jet dál po

nové tříproudé dálnici, podél níž s kšiltovkou a tajemným pohledem dohlíželi na dokončovací práce čínští stavbyvedoucí. To už jsem byl myslí trochu v Evropě, věděl jsem ale, že jednou budu muset zpět. ▣

Jiří Renza

Jiří Renza studuje režii, scenáristiku a psychologii. Přes GLEN strávil tři úžasné měsíce v keňském hlavním městě, kde mimo vyučování, focení a natáčení pro neziskovou organizaci MYSA také cestoval, spal a vybojoval titul mistra Nairobi ve hře na imaginární kytaru. Teď už je ale zpět a snaží se nad pianem, japonským čajem a tunou učení naladit na rodný kontinent.

GLEN v Kodě, hallo, goodbye!

FOTO: ROMAN BARTON

V plné polní v rámci clean-up action v Kodě

Co se říká často, neplatí. Dvakrát do stejné řeky nevstoupíš – a u mě to neplatí dvojnásobně. Podruhé jsem se přihlásil do projektu GLEN, podruhé jsem uspěl, a po roce se vracím do své osudové Gruzie.

Jako rozcvičku přejíždím stopem Turecko. V Sakartvelo (tak se Gruzie jmenuje gruzínsky) se už potím v nacpaných maršrutkách a jedu nahoru do kouzelné Tušetie. Tam se podruhé účastním helpcampu hedvábné stezky v Omalu. Kromě tvorby a značení turistických tras, nošení kamenů a trochy archeologie jsme se samozřejmě družili a tužili přátelství. Následovalo ještě jedno kolečko po Gruzii, desetidenní workcamp v Orpiri a po měsíci a půl tady se už nezadržitelně přibližuje prvního září a začátek naší stáže.

Koda – vajny garadok

„Naše“ a „my“, to je důležité zmínit hned na začátku. Na GLEN se totiž jezdí po dvojicích

(v tandemech), takže v tom člověk není sám.

Naše Koda se nachází půlhodinky jízdy maršrutkou směrem na jih od Tbilisi. S mou německou tandemkou Evou se vykulíme z maršrutky a už se vyptáváme, kde je to komunitní výukové centrum. To bude naše budoucí pracoviště příští tři měsíce.

Brzy nám dochází, že tohle není jen tak nějaká obyčejná gruzínská víska. V panelácích po ruské armádě nyní žije 2000 uprchlíků (IDP's, vnitřní uprchlíci).

Ti kvůli válce v roce 2008 museli opustit své domy a přestěhovat se z Jižní Osetie a Abcházie na různá místa v Gruzii – třeba do Kody, kde tím zdvojnásobili počet obyvatel.

Giorgi Maisuradze pracuje v komunitním výukovém centru jako lektor oprav a výroby obuvi. Poprvé ho z jeho domu v Tskhinvali vyhnali spolu se ženou a ročním synem, když mu bylo 24 let. To měl ještě na výběr: bojovat proti Gruzínům nebo z města odejít. Odešel do vesnice o kus dál a po dvaceti letech neklidného života provázeného každotýdenní střelbou přišlo bombardování této vesnice. Giorgi tak musel opustit tros-

ky svého domu, své hospodářství, auto, a to samozřejmě není všechno.

Koda je úžasná, ale nejsou tu lesy, hory, dostatek vody, v létě je tu nesnesitelné vedro, sucho – a lidé zvyklí na vesnický život nyní žijí v panelácích. Já se prvně v Gruzii se setkávám se situací, kdy se lidem nelíbí tam, kde žijí.

Community Education Centre Koda

Náplň naší tříměsíční stáže je pomoci budovat udržitelný rozvoj komunitního výukového centra. To vzniklo v roce 2010 v rámci projektu DVV International a dalších. Jedním z cílů centra je vzdělávat lidi z celého Tetriskaro regionu a pomoci jim tak najít práci.

V centru je možno zdarma navštěvovat následující kurzy: počítače, instalatér, výroba a oprava obuvi, malíř pokojů, kadeřnice, šití, vyšívání, pletení, výroba nábytku, základy kancelářské práce. Dále do centra dochází dětský psycholog, jsou poskytovány konzultace týkající se začátků podnikání, a také je možné si ude-lat řidičský průkaz. Kurzy angličtiny se platí.

Kromě vzdělávání je úkolem centra podpora aktivního občanství, zapojení a integrace vnitřních uprchlíků.

Nebudeme tomu říkat „p“.

Naše činnost v komunitním centru

Kromě opravování tiskárny v kanceláři, IT legráček a podpory každodenních aktivit centra toho máme na práci o hodně víc. Krátké rozkoukání, a už organizujeme v komunitním centru klub mladých. Nejsme tady proto, abychom nahradili již existující pozice, takže se nebojíme nových nápadů. Ty vznikají za pochodu, často při sklence gruzínského koňaku doma či u pívka v jediném baru v Kodě. Bárek je to krásný, dva slunečníky, pár židlí a pívko za dvanáct korun, akorát ale zavírá mezi čtvrtou a osmou hodinou odpolední.

Během prvního měsíce jsme s dětmi nafo-tili výstavu o životě IDP's v Kodě, vzali je s sebou na clean-up action Together we can make a difference – promoting the Spirit and

FOTO: ROMAN BARTOŇ

Dvojitá duha nad Kodou

Slovníček

Dobry den

– gamardžobat

Jsem z ČR

– me var Čechety dan

Prosím jedno pivo

– tušejcleba erti ludi

Do dna

– bolonde

Krásná slečna

– lamazia gogo

Nashledanou

– nachvamdís

GMT

– Georgian Maybe Time

Action of Volunteering in Georgia. Pomohli jsme zorganizovat výlet youth clubu. Následně se zadařilo ve spolupráci s Green Movement Georgia uspořádat akci na sběr odpadků u nás v Kodě za účasti kolem 70 dětí. První akce centra také sklídila úspěch. Uspořádali jsme komunitní večer s diskusí, co centrum může znamenat pro místní obyvatele a jak by nám na dobrovolné úrovni mohli pomoci se zvelebením jeho okolí. Jako bonus jsme venku promítali film o vzdělávacích komunitních centrech v Gruzii a nakonec nechyběla ani slideshow z mých fotek z Tuštie, Indie a Kody.

S youth clubem podnikáme více aktivit a měníme zaběhnuté nepořádky. Naši alternativní přátelé z Tbilisi pokračovali ve svém filmovém klubu i v Kodě. Po prvním promítání jsme však převzali žezlo my. Přivezli totiž Beniniho film v italském znění s ruským simultánním překladem. To se sice cení, ale tady z dvaceti děcek rozumí rusky či italsky asi tak dvě. Diskuse také nebyla, takže jsme si pomohli jinak. V současnosti se hrdě plácáme po rameni, protože díky vstřícnosti pracovníků Člověka v tísní máme v Kodě Jeden svět. Běží tu projekt One World in Schools in Georgia. My tedy v našem centru promítáme vypůjčené dokumenty o lidských právech v gruzínštině, takže nerozumíme jen já a Eva.

Momentálně probíhá série workshopů zaměřených na divadlo fórum. Mezi tím vším točíme dokument o našem komunitním centru a já fotografuji nejen kvůli reportingu. Chystáme velký Adult Education Festival, kde budu mít výstavu, děti budou hrát divadlo fórum, bude probíhat výstava všech výrobků z centra, workshopy, aktivity pro děti atd. Také jsme připravili workshop zaměřený na propagaci dobrovolnictví, s nímž jsme uspěli v youth centru v Bolnici a čeká nás základní škola v Kodě.

Koda, pátý korpus, centrum pátého patra

Ano, i v Kodě je centrum. Je tvořeno minimalistickou křižovatkou, kolem níž je koncentrováno asi 50 % zdejších obchodů (tzn. tak asi šest). S Evou bydlíme v pátém

GLEN – Global Education Network of Young Europeans

ONE EUROPE
ONE WORLD!ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

Smyslem programu GLEN je umožnit mladým lidem získat zkušenosti v oblasti rozvojové spolupráce a prostřednictvím jejich ponávratové činnosti přispívat k posilování povědomí evropské veřejnosti o rozvojových problémech a k odstraňování předsudků.

Před odjezdem na projekt se konají dva přípravné semináře, které budoucím dobrovolníkům pomohou lépe se orientovat a žít v rozvojové zemi. V rámci samotné stáže se společně s partnerem z Německa pracuje na projektu, jehož smyslem je pomoci místní komunitě nebo místní organizaci. Je to současně jedinečná příležitost poznat danou zemi a kulturu z jiného pohledu než běžného turistického. Po návratu domů se dobrovolníci zapojují do globálního rozvojového vzdělávání, tj. hlubšího informování veřejnosti o globálních tématech.

Více informací o podmínkách účasti v programu GLEN a o konkrétních projektech najdete na www.inexsda.cz. Zájemci o účast v programu se případně mohou obracet přímo na Romanu Duchoslavovou (glen@inexsda.cz), která má koordinaci programu GLEN v České republice na starosti.

Program GLEN je realizován za laskavé podpory České rozvojové agentury a Česko-německého fondu budoucnosti.

patře za krásných 200 lari za měsíc včetně služeb (čerstvé mléko, česnek, cibule, elektřina, rajčata, voda, petržel atd.).

Vodu tedy máme! Teče čtyřikrát denně kolem hodiny až dvou. Nicméně v prvním patře jsou na tom o dost lépe. Už jsme si zvykli, přesto se Eva sem tam neovládne. V okamžiku, kdy zjistí, že teče voda, se vrhá do sprchy a plní všechny naše škopky a kbelíky vodou do zásoby.

Cesta do našeho centra trvá asi dvě minuty, takže výstup do pátého patra s pěti Tibetany každé ráno je hlavním zdrojem pohybu. Šplhání po schodech má své kouzlo nejen díky nepřítomnosti žárovek na chodbách, ale především díky různým výškám schodů: ty každého drží v přítomném okamžiku po celou dobu chůze.

Výstup je složitější v případě, že se necháte ulovit někým z místních, kteří neustále někde popíjejí. Někdy se stane, že se člověk opije v krámě, a ještě dostane nákup zadarmo. Jíme naprosto zdravě. Všechno je domácí – od rajčat přes brambory až po mlíčko od krásy naší sousedky. Nepijeme zdaleka jen na zdraví, následujeme kulturu přípitků (tostů),

a už jsou z nás úplní filozofové, lepšíme se po každé sklenice. Sice se gruzínsky neumím ani podepsat, ale tostů už jsem nasbíral pěknou řádku. ▣

Zápisky z cest Romana Bartoně najdete také na jeho blogu romanito-on-the-road.blogspot.com, fotografie naleznete na webu www.indarokle.com.

Roman Bartoň, Koda

Roman Bartoň je fotograf na volné noze, stopař, dobrovolník, a také nedostudovaný inženýr environmentální ekonomiky, který se ještě nevrátil ze svého pobytu v Gruzii. Tam kromě cestování a práce na dvou workcampech působí v rámci projektu GLEN v komunitním výukovém centru situovaném ve světoznámé vesnici Koda. Kromě práce s vnitřními uprchlíky a promítání filmů z projektu One World in Schools in Georgia nyní vyrábí své první víno v malinkém bytě v pátém patře, připravuje fotografickou výstavu o vzdělávání dospělých a stále neví, jak se dostane domů...

Na rok v Makedonii

Když jsem v zimě roku 2009 opouštěla po šesti letech své zaměstnání, ještě jsem netušila, kam mě osud zavane. Věděla jsem jen, že chci nějakou dobu cestovat po Skandinávii a pak požádat o Evropskou dobrovolnou službu. V databázi na internetu jsem našla několik zajímavých projektů v oblasti médií a práce s mládeží, rozeslala motivační dopisy a životopisy, a čekala. Velmi rychle se mi ozvali z organizace v Makedonii (bývalá Jugoslávie) a dohodli jsme se na jednoročním projektu ve Skopji. Dokumenty – žádost o grant, smlouvu a pojištění mi zajistila moje vysílající organizace (INEX-SDA).

Do hlavního města Makedonie jsem dorazila 1. září 2010. Na letišti nikdo s cedulí s mým jménem nečekal (tak to asi bývá jenom ve filmech), ale vzhledem k tomu, že trochu znám balkánskou mentalitu, tušila jsem, že budu muset chvíli vydržet, než si mě vyzvednou. A pro případ nouze jsem měla uložené číslo telefonu někoho z organizace. Po asi půlhodině se mezi hlavami všudypřítomných taxikářů objevily dva povědomé obličejové. Své budoucí kolegyně jsem už totiž trochu znala z Facebooku.

Z letiště jsme zamířili do sídla Youth Association creACtive v centru Skopje. Je to mládežnický klub, ve kterém organizujeme různé workshopy, volnočasové aktivity pro studenty středních a vysokých škol ve městě. Mým původním projektem bylo internetové rádio, ale brzy po příjezdu jsem zjistila, že v organizaci na to zatím nemají techniku. A tak jsem se s vervou pustila do náhradních

aktivit. Několikrát týdně vedu kurz powerjógy, konverzaci v angličtině, píšu články pro internetový časopis a spolu s ostatními EVS dobrovolníky organizujeme pro místní studenty filmové večery, umělecké workshopy, výlety atp.

Po čtyřech měsících projektu jsem se navíc stala koordinátorkou evropského vydání časopisu Libertas+. Každý měsíc se snažím oslovit co nejvíce mladých lidí z různých evropských zemí, aby napsali článek k tématům jako např. práva mladých lidí, aktivní občanství, kulturní rozdíly, předsudky atd. Celosvětové i evropské vydání časopisu Libertas najdete na www.magazinelibertas.com. Je to práce, která mě baví, a bohatě v ní využívám zkušenosti ze svého předchozího zaměstnání. V současné době navíc připravujeme podcast k časopisu, tzn. že některé články se budou pravidelně objevovat na našem webu i v mp3 podobě, což doufám uvítají např. lidé s vadou zraku nebo třeba i ti, kteří dávají poslechu mluveného slova přednost před čtením textu na monitoru.

Život EVS dobrovolníka ale samozřejmě není jen práce. Během víkendů se snažím hodně cestovat, ať už po samotné Makedonii, která oplývá přírodními krásami, nebo i do okolních zemí jako je Řecko, Albánie, Kosovo, Srbsko a Bulharsko. Popříjezdové školení dobrovolníků proběhlo v Sarajevu (Bosna a Hercegovina), školení uprostřed projektu pak v Bělehradě (Srbsko). Velkou součástí mého života ve Skopji jsou moji přátelé, další EVS dobrovolníci. Jen v našem bytě bydlíme v kombinaci: Češka, Irka, Portugalec a Portugalka. V naší organizaci pak pracují další dobrovolníci z Francie, Polska, Nizozemska, Finska, USA, Brazílie a dalších zemí.

Nejen v Makedonii, ale i v ostatních balkánských zemích je nečekaně mnoho EVS dobrovolníků. A díky tomu, že školení probíhá pro více zemí na jednom místě, získala jsem mnoho přátel ze všech koutů Evropy. Navzájem se samozřejmě během projektu navštěvujeme, což je super, protože např. můžu vyrazit na pobřeží Černé Hory, kde pracuje dobrovolnice z Polska, nebo třeba do mé oblíbené Vojvodiny v Srbsku, kde znám také několik kamarádů z EVS. V samotné Makedonii jsou dobrovolníci ve Skopji, v Kumanově, Kavadarci, Bitole a v městečku Struga, které leží u Ochridského jezera.

Blížím se teď ke konci svého projektu a musím říci, že jsem moc ráda, že jsem se na Evropskou dobrovolnou službu vydala. Není tu sice všechno růžové, spousta věcí nefunguje tak, jak člověk ze střední Evropy očekává, ale poté, co jsem se přizpůsobila pomalejšímu tempu jihovýchodních Slovanů, zvykla si na kulturní rozdíly a našla si nové přátele, EVS projekt se stal zážitkem, na který určitě celý život nezapomenu. ■

Mé zážitky z dobrovolnického projektu v Makedonii a cestování po Balkáně můžete sledovat na <http://blog.hedvabna-stezka.cz/bludicka>

Vladimíra Brávková

Editorka, redaktorka, pracovnice s mládeží. Několik let pracovala v Českém rozhlase a vyučovala na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě. Během své Evropské dobrovolné služby koordinovala mezinárodní časopis Libertas+ a organizovala volnočasové aktivity v mládežnickém centru.

Teach and Learn

with Georgia

Umíte dobře anglicky, baví vás učit a rádi byste zblízka poznali život v jiné kultuře, než je ta naše? Zapijte se do nového projektu **Teach and Learn with Georgia**, který vytvořila gruzínská vláda jako součást programu na zlepšení kvality vzdělávání v Gruzii.

Program je zaštiťován a financován gruzínským ministerstvem vědy a vzdělávání. Hlavním cílem projektu je zlepšit znalosti angličtiny gruzínských školáků zapojením mezinárodních dobrovolníků do výuky na veřejných školách po celé Gruzii. Minimální délka účasti na projektu je jeden semestr. Dobrovolníci jsou během svého pobytu v Gruzii ubytováni v rodinách, mají tak možnost seznámit se s místními zvyky i s bohatou tradicí gruzínské kultury.

Více informací o projektu najdete na našich stránkách www.inexsda.cz nebo kontaktujte Kamilu Zbukovou na ltv@inexsda.cz.

Dobrovolníkem v Nižném Novgorodu? Proč proboha?

To je otázka, kterou jsem slyšel často, a pokaždé jsem se ji snažil zodpovědět trpělivě a vysvětlit, proč jsem se rozhodl strávit devět měsíců v Rusku a pracovat zadarmo. V několika následujících řádcích se pokusím vysvětlit, proč si myslím, že je dobré být dobrovolníkem, co mi dává dobrovolnická zkušenost, co si myslím, že lidé získávají ode mě, jak jsem se k dobrovolnictví dostal, také co dělám, a možná nakonec i zodpovím otázku: Proč Rusko?

měnit životy lidí na společenské a intelektuální úrovni k lepšímu. Po tom, co jsem se toto vše dozvěděl, musel jsem prostě jen pragmaticky uznat, že práce dobrovolníků v jakékoliv neziskové sféře je opravdu potřebná. Dokud se stát nezačne starat o své občany více, a to alespoň o tolik, aby se jeho starost dostala na úroveň, s jakou se stará o své obchodní zájmy, budou muset občané převzít iniciativu tam, kde státní řízení selhává, sami.

Když z výše popsaného vyvodím, co to představuje pro mě, přicházím k závěru, že pokud chci dělat něco užitečného pro sebe

a nejdůležitější věc je vybrat si dobrovolnickou práci, která vás bude bavit a naplňovat, i kdyby šlo o práci, které se z počátku budete bát. Důležité je překonat se. Jen těžko se může stát, že budete litovat. Existuje mnoho způsobů jak být dobrovolníkem a většina z nich představuje velkou výzvu pro člověka, který se rozhodne a je odhodlaný naučit se něco nového.

Má dobrovolnická zkušenost začala krátkodobými mezinárodními projekty, tak zvanými workcampy (*Mezinárodní dobrovolnické projekty. Lidé z celého světa [obvykle okolo 10] se*

Zimní zábava dobrovolníků na workcampu „Mozaika dětství“ v Kirově v Rusku

Dobrovolníkem jsem se rozhodl být z několika důvodů. Nebyl jsem spokojen s možnostmi, jaké mi skýtal trh práce po skončení vysoké školy, potřeboval jsem více životních zkušeností a chtěl jsem dělat něco užitečného. Dokončení univerzity mi pomohlo pochopit, jak zvláštním způsobem náš společenský systém funguje. V průběhu svého studia ekonomie jsem se dozvěděl, že státní systém finančního přerozdělování (nebo chcete-li sociální systém) většiny zemí nefunguje tak, jak by si člověk představoval, že fungovat bude. Abych to v krátkosti vysvětlil, řeknu jen to, co už pravděpodobně víte. V současné společnosti je jednou z hlavních a nejdůležitějších věcí finanční zisk. Jakákoliv aktivita, která negeneruje zisk, je považována za podřadnou. Toto obchodnické myšlení je také obsaženo ve státních rozhodnutích, kdy by měl stát podporovat aktivity svých občanů, které zjevně nikdy zisk přinášet nebudou. Rozhodně ne zisk, který by byl měřitelný penězi. A právě takovéto neziskové občanské aktivity mají velký potenciál

i pro společnost, musím začít v dobrovolnické oblasti a objevit nové hodnoty, získat zkušenosti a v průběhu toho pokud možno pomoci, kde to půjde. Dobrovolnictví totiž neznamená jen pracovat zadarmo a přitom se pokoušet spravit a spasit svět. Je to proces učení na obou stranách, pro dobrovolníka i pro společnost ve/pro kterou pracuje. Dobrovolník získává zkušenosti v nových oblastech, setkává mnoho zajímavých lidí, mění svůj pohled na svět a duševně se vyvíjí. Když do této rovnice přidám ještě mezinárodní dobrovolnictví, potom se také učí žít s lidmi z jiných kultur nebo přímo v zemi s jinou kulturou. Tímto vším si samozřejmě nevydělá peníze na živobytí, ale soustavné učení a objevování nových věcí prostřednictvím dobrovolnictví mu dává dobré šance do budoucna, aby mohl pro život dělat užitečnější věci.

Jak jsem se pokusil nastínit v předchozích odstavcích, domnívám se, že jakýkoliv druh dobrovolnictví posouvá člověka směrem kupředu ve smyslu osobního rozvoje. Hlavní

setkají a pracují jako dobrovolníci, kde je potřeba; kromě práce mají čas se navzájem poznat, poznat zemi, kde jsou, i její kulturu a získat nové přátele.). Potom pokračovala v České republice, kde jsem byl vedoucím těchto projektů. Člověk pokoušející se vést mezinárodní skupinu dobrovolníků jim musí ukazovat svou zemi a držet účastníky motivované a v dobré náladě. Poté jsem se stal členem organizace INEX-SDA, začal se účastnit jejích akcí a za nějaký čas jsem se rozhodl pro účast v projektu ES (Evropská Dobrovolná Služba). Tento projekt umožňuje mladým lidem od 18 do 30 let strávit dva až dvanáct měsíců v cizí zemi jako dobrovolníci. Dobrovolníci ES si mohou vybrat svůj vlastní projekt, ve kterém budou pomáhat v různých oblastech: sociální, ekologické, IT, kulturní atd. Na oplátku dostávají peníze na jídlo, hromadnou dopravu a kapesné, ubytování a proplacenou cestu na projekt a zpět domů. V současné době stěží najdeme lepší možnost získat tak obohacující a unikátní zkušenost, než nabízí ES. Já jsem si vybral projekt v Nižném Novgorodu

v Rusku organizovaný ve spolupráci s místní dobrovolnickou organizací SFERA a Českým honorárním konzulátem.

Nyní se už konečně dostávám pomalu k otázce: Proč Rusko? Název mého projektu byl Popularizace české kultury v Rusku v Nižném Novgorodu. Lze si položit otázku, proč tam českou kulturu popularizovat? Odpověď je jednoduchá. Domnívám se, že je obecně velice důležité zvýšit povědomí lidí o zemích, které je obklopují. Ukázat, že cizinci jsou stejní lidé jako my a není důvod se jich bát. Zejména v Rusku, kde je situace s cestováním za hranice složitá, je pro mnoho lidí velice užitečné, když prostřednictvím zástupců cizích národností přijdou cizí země k nim. Pokud budu hovořit osobněji, musím říci, že jsem rád, že mohu šířit povědomí o zemi svého původu. V Nižném Novgorodu jsou také studenti českého jazyka. Učí se na univerzitách nebo soukromě, protože češtinu potřebují pro své budoucí studium a práci nebo jen z čistého zájmu. Popularizace

české kultury a jazyka mi opravdu přišla jako zajímavá práce, protože jsem se často dozvídal, že zeměpis nemá na ruských školách valnou úroveň a mnoho lidí ani neví, kde naše země leží, natož aby měli nějaké znalosti o české kultuře.

Jako odpověď na klasickou otázku většiny Rusů, se kterými jsem se setkal – proč jsi přijel do Ruska? – mohu říci těm, kteří se zajímají o českou kulturu – proč Česko a česká kultura? – a těm, kteří se o naši kulturu nezajímají, odpovídám: „Proč ne?“ Jako slovanské země máme v mnoha ohledech podobný jazyk, i když okamžité porozumění je velice složité a vyžadovalo by hodně zkušeností. Na druhou stranu je tu mnoho kulturních podobností, které nám mohou velice usnadnit porozumění. I když je pravda, že sovětská invaze do Československa v roce 1968 a následný více než dvacetiletý pobyt okupačních vojsk nezanechal v myslích Čechů nejlepší dojem o Rusech. Jenže vojáci nejsou nejlepší vzorek obyvatelstva, který by měl kdekoli reprezentovat svou zemi a kultu-

ru. Z tohoto i dalších důvodů je velice důležité navázat kontakt mezi normálními běžnými Čechy a Rusy a ukázat na obou stranách, že Česko není jen malá legrační země ve střední Evropě s podobným jazykem a mořem piva, jejíž armáda nepředstavuje žádnou reálnou hrozbu, a Rusko není jen hnízdo milionů krvežíznivých vojáků s kulomety a nechutně bohatých lidí ukazujících všem okolo svou nadřazenost, ale jejich chování tomu neodpovídá. Pouze odstraňováním podobných stereotypů se můžeme pohnout kupředu a nezůstat uvězněnými v klecích našich myslí, které nás nutí vidět věci jen černé nebo bílé. ■

Ing. Lukáš Válek

Dlouholetý dobrovolník a školitel pro INEX-SDA, účastník EVS v Rusku, školitel na dalších mezinárodních projektech, vzděláním ekonom, v současné době doktorand na Univerzitě Hradec Králové, Fakultě informatiky a managementu

Heads high up

Éva Sziklasi is an EVS volunteer in INEX-SDA

I remember the first everyday situation that I failed. It happened a few weeks after I arrived to Prague to start my European Voluntary Service in INEX. It was late morning and I was very hungry so on the way to the office I stopped by at a bakery. There was lot of nice looking things there. But there was one very delicious looking cake with some sugar crisp on the top and with chocolate filling inside. I love chocolate so I couldn't resist. I went over to the cash register and was ready to order. But when I looked back over my shoulder to the counter I just saw that the best cake of all times had a name of at least three words. With many letters I didn't even know how to pronounce. And the line behind me was so very long. All the people looked angry as if they hadn't had their usual caffeine shot yet. I got scared, I just simply freaked out. On one hand there was the cake and my undeniable addiction to chocolate- and pretty much everything that is sweet- but on the other hand there was me: a maximalist and proud little girl who cannot take any failure. So I turned back to the shop assistant smiled and said: Jedna pizza, prosim. No excuse, I failed and the worst part is that I failed before I would have at least tried. I left the shop with the piece of pizza in my hand. It was cold, dry and tasted like

week old bread. I was ashamed and hungry.

And such everyday situations just kept repeating. I cannot even tell how many times I was going round and round in the supermarket seemingly aimless. I am pretty sure that all the people working there thought I am a shoplifter. But I was going round and round because I was searching for some stuff that I didn't know how is called in Czech so I tried to find some products that had Hungarian translation on the pack as well. And how many times not being able to find the thing I searched for I ended up with something I had no intention to buy.

And there were all those moments on the trams. As a nice and polite person I always stand up if an old man enters the tram and there are no more places for him to sit down. So every time someone old get on the tram I stood up pointed at the seat with a big freaky smile on my face and said: Prosim. And then as a response to my favor they started to tell me all about their lives. Because that is what old people do. So trying to remain polite but save my dignity at the same time, without saying even a word I started to smile and nod hoping that at certain moment they would stop talking. Well, they never did.

I have been living in Prague for seven months now. Compared to that first awful experience in the bakery I am sort of good in Czech. Actually I returned back to that bakery and finally bought the nice looking cake. And I was right it was delicious. But I am still not capable of having normal conversations in Czech so everyday there are situations that cause me a lot of headache to solve.

They say that volunteers can acquire a lot of new competences while doing their voluntary service. One of these competences is the competence called: Learning to learn. Before I came to Prague I just thought that this one is incredibly stupid. I finished university with good results; of course I already knew how to

learn. But I was totally wrong. I just found out about it here how much a person can learn from everyday situations. Every situation has the potential to teach us something. We just need to learn how to notice these potentials and get the best out of them.

I want to believe that I am much more relaxed, and patient person than I was in the beginning. I try to give myself space and credit and not consider every tiny mistake as a failure. I try to accept that with every mistake I make I am not failing but learning. ■

Éva Sziklasi

Evropská dobrovolná služba

EVS (European Voluntary Service) je součástí evropského programu Mládež v akci. V jejím rámci můžete strávit až jeden rok v zahraničí s finanční podporou Evropské unie. Budete pracovat na některém ze stovek projektů po celé Evropě – s dětmi, v přírodě, v informačních centrech nebo třeba pomáhat lidem, kteří to potřebují. Jedná se o dobrovolnictví, které je současně neformálním vzdělávacím programem; jeho součástí jsou tři školení a dostanete i prostor pro realizaci svého vlastního mini-projektu. EVS je otevřena všem lidem mezi 18 a 30 lety. Jazykové znalosti ani finanční situace nehrají roli, požadovaná je pouze motivace a plné nasazení.

Informace o EVS a programu Mládež v akci najdete na www.mladezvakci.cz.

Aktuální nabídku volných projektů a informace o tom, jak se přihlásit, najdete na našich stránkách: <http://www.inexsda.cz/cs/dobrovolnictvi/evs/Evropska-dobrovolna-sluzba>

Pokud se chcete dozvědět víc, pište Kamile Zbuzkové na evs@inexsda.cz.

Silou a srdcem jako slon v Keni

FOTO: MICHAL DUDEK

Stavební práce poafricku

Jsou to už dva měsíce, co jsem se vrátil zpátky z dlouhodobého pobytu v Africe, přesněji z Keni. Ale stále mě čas od času zarážejí naše evropské zvyky, i když si troufám říci, že jsem se za tu dobu aklimatizoval zpět. Přece jen tři měsíce strávené tradičním životem v těsné blízkosti domorodců zanechají hluboko pod kůží své.

Ale abych si nic nenalhával, náš evropský život byl jeden z důvodů, proč jsem se rozhodl na delší dobu odcestovat z Evropy pryč. Náš neustálý běh rychlostí geparda za ničím, naše starosti z malicherností nebo vnímání peněz jako veličiny hodnotící naše úspěchy. Vždyť všechny tyto pojmy jsou naprosto bezcenné. Právě podstatná část lidí v Keni je bohatší než kdejaký mzungu¹, ať má v kapse sebevíc peněz. Všichni mzungu se od lidí v Keni po morální stránce mají co učit. A i já jsem se toho za dobu strávenou mezi nimi naučil hodně.

Příjezd na místo, kam jsem se vydal, byl zvláštní. Asi se to v krajině s jinou mentalitou dalo čekat. Dorazil jsem za černočerné tmy okolo desáté večer, vzdálen od města s pouličním osvětlením na desítky kilometrů. Místní dobrovolníci se ihned po ztichnutí motoru terénního motocyklu ujali nejen mého velmi rozměrného batohu, klasického batohu, ale i mě. Šlapal jsem s domorodcem za ruku

vstříc strmému kopci, i když jsem si neviděl ani na špičku nosu, k budovám školy, ve které jsem měl pracovat jako učitel přírodních věd a matematiky. Prošli jsme dveřmi z neopracovaných prken natlučených k sobě a usadili jsme se do školní lavice – malé jako pro trpaslíky. Po chvíli velmi stručného seznámení začaly ženy nosit jídlo na hodovní stůl, tedy naši lavici. Jídlo se skládalo z ugali, hovězího masa a sukumy – tradiční a nejoblíbenější potrava v Keni. Tedy oblíbená především místními. Ugali je totiž vařená mouka s vodou a nic víc. Sukuma představuje na nudličky nakrájené listy kapusty nebo jiné zeleniny, například dýně, orestované s cibulí a rajčaty. To si však mohou dovolit jen ti bohatší ze střední vrstvy. Po lahodném pokrmu jsem poděkoval „asante sana“², rozloučil se „kwa heri“³ a šel si ustat na zem. Krátce poté, co jsem se pohodlně uvelebil, se spustila uvítací bouřka. A jako by to někdo tušil, že dnes vynechám sprchu, začalo mi střechou přšet na obličej a já se začal usmívat.

S elánem dobrovolníků a úsměvem ve tváři jsme se vrhli na práci. K mému překvapení jsem zjistil, že jsem se ocitl na úplně jiném místě, než jsem měl být. „Hakuna matata,“⁴ řekl mi vedoucí. Učit do své školy můžeš jet hned, ale tato škola teď potřebuje ruční práci

Mzungu – Evropan, tedy jakýkoliv běloch.

Asante sana – Děkuji moc.

Kwa Heri – Sbohem, užívá se i jako prosté rozloučení „ahoj“.

Hakuna matata – Žádný problém, životní styl v Keni.

Emukhuya primary school – Název základní školy, ve které jsem působil

dobrovolníků. S vidinou dalšího dobrého skutku jsem vedoucím „hakuna matata“ oplatil a společně s ostatními jsem se vrhl do práce. Na učení budu mít další dva měsíce. A tak jsme sázeli stromky, stavěli plot, rekonstruovali budoucí třídu, chodili na výlety, srovnávali zeminu a zbavovali děti parazitů. Především ošetřování mi dalo největší práci, i když ta fyzická je na první pohled daleko náročnější; vidět malé děti, jak trpí, když štiplavá bolest peroxidu vodíku po dobu 20 minut vyžírá jejich mrtvou tkáň, je děsivá. Na druhou stranu je to rozhodně lepší než snášet daleko větší bolest způsobovanou parazity. Tak jsme je k tomuto způsobu ošetřování nutili dál a někdy končetiny i přidrželi. Celkem jsme ošetřili přes 40 dětí, které najednou mohly vesele běhat a užívat si dalších bezbolestných kroků vstříc svému osudu.

Tři týdny dobře odvedené práce pominuly a já byl stále v Emukhuya primary school⁵. Rozhodl jsem se totiž, že na místě zůstanu a pomůžu místním fyzickou prací i malými besedami se žáky. V průběhu této práce jsme srovnávali zeminu do jedné úrovně, protože škola byla postavena v kopci a budovy, tedy

třídy, byly rozmístěny v různých výškách. Práce s jednoruční motýčkou, pánvemi na rýžování zlata (alespoň tak vypadaly naše nástroje na přesouvání zeminy), rýčem a otupenou sekýrou nebyla nijak zábavná, a tak jsme si z toho zábavu udělali sami. Například kdo odnese více zeminy na čas, kdo dohodí zeminu dál nebo kdo unese vrchovatější pánev.

Čas od času jsem podnikal toulky sám se svým fotoaparátem a zkoumal místní flóru a faunu. Když jsem narazil na vodní systém, který vybudovali místní obyvatelé sami, jak jsem se později dozvěděl, byl jsem překvapen jeho důmyslností. Systém však nebyl v provozu, protože na konci cesty byla vodní nádrž prasklá, jelikož cihly s betonem v nasáklém stavu tíhu vody nevydržely. A tak po několika diskusích s místními jsme začali nádrž rozebírat s cílem postavit novou. Tedy spíše dopravit, neboť chceme zakoupit novou plastovou nádrž o objemu 6000 l, ze které by mohlo denně čerpat zhruba 50 rodin s průměrným počtem členů a průměrnou spotřebou vody na den okolo 150 l. To je vlastně má poslední spolupráce s touto komunitou.

Jako poděkování jsem dostal ručně vyrobeného slona ze známé červené hlíny Afriky. Prý že jsem silný jako slon a mám srdce jeho rozměrů. Loučení s těmi lidmi nebylo jednoduché, slze jsem se neubránil. Ale nebylo příliš dramatické, protože víme, že se příští rok setkáme a opět budeme spolupracovat pro lepší zítřky místní školy, a tím i vesnice samé. □

Michal Dudek

Michal v současné době pracuje na základní škole. Mezi jeho zájmy patří fotografování a jakékoliv dobrodružství, ať už cestování samotné nebo na vodě s partou přátel. V roce 2010 úspěšně ukončil studium na VOŠ a SPŠ elektrotechnické Františka Křižíka v Praze. Je mu 20 let.

LTV/MTV – dlouhodobé dobrovolnictví

Už jste byli na workcampu a bavilo vás to? Pokud ano, možná přemýšlíte jak vyrazit do zahraničí na delší dobu, jak proniknout hlouběji do místní kultury a jak se intenzivněji zapojit jako dobrovolník. Tohle všechno a mnohem víc vám nabízí dlouhodobé dobrovolnictví (LTV – Long-Term Volunteering, MTV – Mid-Term Volunteering). Projekty LTV jsou realizovány napříč celým světem tam, kde je zrovna potřeba. Můžete stavět školu v Africe, chránit mořské želvy v Asii nebo třeba vést workcampy v Mexiku, záleží jen na vás.

Více informací o projektech najdete na našich stránkách: http://www.inexsda.cz/cs/fn/ltv_projects či můžete kontaktovat Kamila Zbuzkovou na ltv@inexsda.cz

Nezapomeňte si u každého projektu vždy podrobně přečíst podmínky jeho realizace a náklady s tím spojené.

Dobrovolničit stojí za to i v Česku

Šárka Čapková je zkušená dobrovolnice. Má za sebou řadu projektů v zahraničí, a proto se letos rozhodla strávit prázdniny v České republice a vyrazit na místní workcamp v roli vedoucí. Prozradila, jaké to je žít dva týdny na zámku, vést pestrou mezinárodní skupinku dobrovolníků a zažít pár opravdu netradičních týdnů.

V letošním roce jsi byla jednou z vedoucích mezinárodního workcampu ve Svojsíně. Co tě přivedlo k myšlence stát se vedoucí dobrovolnického projektu?

Několikanásobná účast na obdobných projektech v zahraničí a pocit, že bych měla začít objevovat také Česko a že bych na vedení mezinárodního workcampu měla.

V čem spočíval projekt? Na čem jste pracovali?

Svým dílem jsme přispěli k obnově zámku Svojsín, která probíhá už několik let. Náplní naší práce byly archeologické výkopy v místech obnovovaných zámeckých zahrad a bourání nevhodné zástavby, která zde vznikla za dob normalizace.

Myslíš, že vaše práce byla přínosná pro místní komunitu?

Určitě jsme za ty dva týdny odvedli kus práce a také vnesli trochu rozruchu do jinak tiché a klidné vesnice.

Skupina dobrovolníků na projektu byla velice pestrá nejenom z hlediska národností, ale i věku (nejmladší účastníci bylo 18 let, nejstarší 58 let). Jaká byla

Vedoucí Šárka Čapková

ve skupině atmosféra? Myslíš, že věkové rozložení skupiny v ní ovlivnilo nějakým způsobem vztahy?

Určitě v nás takové věkové rozpětí vzbuzovalo respekt, ale nakonec se ukázalo, že osmapadesátiletá Američanka i třicetiletý učitel z Hongkongu mají velmi mladého ducha a ostatní účastníci ve věku od osmnácti do dvaadvaceti let jsou intelektově dost vyspělí,

takže podle mě se rozdíl většinou nijak zvlášť neprojevoval.

Měli jste kontakt s místní komunitou? Jak vás brali občané Svojsína?

O nejužší kontakt s místní komunitou se postarala nejspíš účastnice ze Slovenska, když zjistila, že jsme zapomněli koupit smetanu, načež neváhala a vyrazila se ptát od domu k domu, jestli by nám jí někdo nemohl trochu poskytnout. Podobným způsobem jsme nakonec získali také vejce od místních slepic. Nepřehlédnutelní jsme byli také během místní Neckyjády, které jsme se zúčastnili s bezkonkurenčně nejmenším a největším plavidlem. Sami od sebe se na nás však občané Svojsína obraceli minimálně, nejspíš proto, že se báli jazykové bariéry.

Byli jste ubytováni v historickém zámku Svojsín. Jaké je to žít na zámku?

Krásné, ale studené. Ať bylo venku patnáct nebo pětadvacet stupňů, mezi zdmi zámku se vytrvale držel pořádný chlad.

Co ti vedení projektu dalo? Co byla pro tebe největší výzva?

Byla to cenná a zároveň zábavná zkušenost. Myslela jsem si, že největší výzvou pro mě bude získání respektu dvou starších účastníků, ale nakonec mi dal víc zabrat pocit zodpovědnosti za ty mladší.

Šla bys do toho v příštím roce znovu?

Určitě, zajímavých projektů běží po celém Česku spousta a každý z nich je skvělou příležitostí poznat nová místa, nové lidi, ale i sám sebe v interakci s ostatními a v případných složitějších situacích. ■

Workcampy u Čmeláka

FOTO: KRISTYNA SOROKOVA

Workcampy jsou také příležitostí, jak se potkat se stejně naladěnými lidmi z celého světa

Workcampy u Čmeláka jsou milou tradicí a pravidelnou akcí již od roku 2005, kdy obě organizace, Čmelák, o. s., a INEX – SDA, spolupracují. I v roce 2011 se na ekologickém workcampu sjela pestrá skupinka dobrovolníků z celého světa.

Dobrovolnický projekt „Nový prales u Liberce“ se konal v první polovině září 2011 a byl realizován v rámci projektu Dobrovolnictví pro všechny. V Liberci se sešlo celkem 12 mladých dobrovolníků ze Slovenska, Polska, Maďarska, Francie, Německa, Koreje a Mexika s cílem dobrovolně pomoci sdružení Čmelák – společnost přátel přírody s přeměnou

smrkové monokultury v lesech regionu. Vítání byli také dobrovolníci z České republiky, kteří se stejně jako ostatní zapojili do pracovního a vzdělávacího programu. Díky tomu rozdělení si dobrovolníci na libereckých workcampech prakticky vyzkoušejí různé způsoby pomoci při práci v lese či lesních školkách, ale také mají čas poznávat i místní kulturu a objevovat krásy místního prostředí, ve kterém dva týdny žijí. Součástí workcampu jsou také exkurze a workshopy na kterých se mohou dobrovolníci dozvědět, jakým způsobem se přistupuje k ochraně přírody v Jizerských horách a na Ještědském hřebeni.

Drtivou většinu kemperů také motivuje příležitost procvičit si cizí jazyk v praxi. Setkají

se většinou se stejně mladými lidmi, takže témat na povídání se najde více než dost. „Workcampy vnímám jako velkou šanci pro mladé lidi, která jim otevírá mnohé příležitosti cestováním počínaje a získáním mnoha kontaktů konče. Workcamp je skvělá zkušenost, která se během života rozhodně neztratí,“ hodnotí přínos projektů Marta Ježková, koordinátorka dobrovolníků ve Čmeláku. □

www.cmelak.cz

www.dobrovolnik.cmelak.cz

www.facebook.com/cmelak.cz

Workcampy v České republice

V ČR pořádáme ve spolupráci s našimi regionálními partnery každý rok více než 35 krátkodobých dobrovolnických projektů, kterých se účastní téměř 400 dobrovolníků z různých zemí světa včetně České republiky. Skupina 7–16 především mladých lidí žije po celou dobu trvání projektu společně a pracuje v dané komunitě na společensky prospěšném projektu. Společně se podílí například na údržbě či opravách historických památek, ochraně životního prostředí, pečují o děti či organizují festivaly. Mezinárodní dobrovolnictví takto v sobě spojuje příležitost k intenzivnímu interkulturnímu učení a možnost přímé pomoci místním komunitám.

Pro tyto projekty INEX-SDA školí přibližně 60 vedoucích-dobrovolníků ročně, kteří se po dobu trvání workcampu stávají prostředníky mezi místními partnery, obyvateli a mezinárodními dobrovolníky a vedou celou skupinu. Podmínky pro vedoucí je věk min. 18 let, komunikační úroveň angličtiny a účast na jarním školení.

Pro více informací o projektech v ČR nebo o tom, jak se stát vedoucím workcampu, můžete kontaktovat Anju Decker na adrese projekty.cr@inexsda.cz.

Novi Paradoks – týden, který mi otevřel oči

Když cestujete vlakem z Prahy do slovinské Lublaně, ve vlaku se prodíráte s krosnou na zádech a kytarou v ruce bandou ožralých vodáků a jako jediný kontakt na někoho, kdo by vám na místě mohl říci, co a jak, máte jedno telefonní číslo, které se navíc později ukáže jako nefunkční, těžko získáte pocit, že právě začíná jeden z nejhezčích a nejinspirativnějších týdnů vašeho života. Přesně tak jsem se cítil já – ale ejhle, poněkud zmatený začátek byl skutečně startem jedinečného zážitku, k němuž se těžko v životě najde mnoho obdob.

Naštěstí jsem se se svými novými přáteli v Lublani navzdory komunikačnímu míšmaši šťastně shledal a doputoval na místo určení, do malé obce Topol čítající zhruba sto obyvatel, v okrsku Cerknica, asi 60 kilometrů jižně od (mimořádně krásné) slovinské metropole. Krajina okolo připomínající Beskydy, útulný renovovaný domeček v klidné vsi a bohatýrská porce jídla postavená na stůl s úsměvem krásnou slečnou z Moldavska; stačilo několik minut a cítil jsem se jako ryba ve vodě. Slovy mudrce: největší potíž prvního dojmu je v tom, že si můžete udělat jenom jeden – ten můj byl znamenitý, a co víc, perfektně se kryl i s jednoznačně kladnými pocity, s nimiž jsem z Topolu o týden později odjžděl.

Organizace Novi Paradoks se zabývá pomocí osobám s psychickými poruchami (nejčastěji s maniodepresivní psychózou a schizofrenií), a to na platformě jakéhosi chráněného bydlení a pomoci se znovunavazováním společenských vazeb. Cílem je zkvalitnění života duševně nemocných a v ideálním případě jejich naprosté navrácení do většinové společnosti pohlízející na sebe samu jako na normální. Domeček v Topolu byl jedním z pěti center, která Novi Paradoks má ve Slovinsku, a to tím nejnovějším, což pro nás znamenalo, že tu čekala spousta zajímavé práce. Dům jsme sdíleli se šesti uživateli (mimořádně, slovo „user“, používané členy N. Paradoksu pro duševně nemocné, má mnohem příjemnější konotace než lehce hanlivě zabarvené výrazy „klient“ nebo „pacient“), a byť jsme měli svůj vlastní vchod do domu, v němž na nás čekala společná ložnice, útulná kuchyňka a přepychové sociální zařízení, rozhodně jsme ten týden neprožili v izolaci od uživatelů zařízení, kteří se mezi námi volně pohybovali, účastnili se naší práce, a ti, kteří mluvili anglicky, s námi zpočátku sice trochu nesměle, ale později už přátelsky rozmloovali.

Práce sama nebyla nikterak těžká a její místo v denním rozvrhu bylo naplánováno tak rozumně, že prakticky každý den ještě zbýval čas na drobné i větší výlety za zajímavostmi, které jihozápadní region Slovinska nabízí (lovecká chata v pohoří Javornik, překrásné krasové jeskyně Škocjanske Jame, dokonce i krátká návštěva u moře v městečku Piran).

Navíc výlety nám byly prezentovány jako odměna za odvedenou práci, takže jsme si uchovali i dobrý pocit z vlastního altruismu, přestože naše práce – ruku na srdce – nebyla nijak těžká.

O fyzickou namáhavost práce však samozřejmě nešlo. Když jsem nad tím později přemýšlel, došlo mi, že obdobný objem práce by se patrně dal vykonat i s menším počtem lidí – co by ale rozhodně nešlo uskutečnit, byl ten

dem jediný člověk, jehož osobně znám, který se zúčastnil Woodstocku v roce 1969), s mladou asertivní budoucí moldavskou političkou, se schizofrenním vicemistrem světa ve hře na foukací harmoniku a s dalšími a dalšími lidmi, kteří si nesli punc neotřelosti a výjimečnosti.

Mému pobytu v souhrnu nechybělo nic; pocit dobře odvedené práce, porce dobré zábavy navrch, dlouho nezažitý dojem pospolitosti se všemi lidmi, kteří se podíleli na společné

Práce na workcampech není o namáhavosti, spíše o kreativě a nadšení

neopakovatelný zážitek všeobecné pospolitosti mezi mladými dobrovolníky i staršími pracovníky Noviho Paradoksu, mezi lidmi z naprosto rozdílných zemí, mezi lidmi, kteří jsou považováni obecně za psychicky zdravé, a těmi, kteří takové štěstí neměli. Nepochybuji, že takový zážitek byl krásná událost nejen pro naši hrstku mezinárodních dobrovolníků, ale i pro zaměstnance organizace, a v neposlední řadě i pro uživatele zařízení samého. Kromě už zmíněných výletů nechyběl ani večer národních pokrmů, nenásilná výuka slovinských lidových tanců nebo třeba v poslední den slavnostní otevření denního centra Noviho Paradoksu v Topolu, jehož pořádání představovalo největší objem naší práce.

Rozsah tohoto článku patrně nepostačí, abych se roze-psal i o zajímavých individualitách, s nimiž mi bylo ten týden strávit, proto opravdu stručně. Na jednom místě a v jednom čase jsem se setkal s tou nejnepravděpodobnější směsicí osob: s charizmatickým lídrem celého projektu, který měl vazby na někdejší československý disent, se starým mužem z Irska, který neváhal přijet na workcamp, přestože mu již bylo 65 let (a je to mimocho-

věci, dokonce ani prchavý letní románek. Jako bonus mi, jak alespoň doufám, zůstalo i pár přátelství, která by mohla mít delší trvání než tento jeden magický týden. Za sebe mohu říci, že organizace Novi Paradoks se dotkla mého srdce a kontakt s těmito lidmi mě přesvědčil i k tomu, abych se pokusil zapojit se do dobrovolnických projektů i na území České republiky, protože odměna na poli dobrovolnictví sice nepříjde v penězích, zato se vám stokrát vrátí jinými cestami. Kromě toho bych se rád na místo samé opět vrátil, a pokud INEX příští rok bude s Novim Paradoksem opět spolupracovat, budu rozhodně první v řadě zájemců o tento workcamp. ■

Ondřej Bradáč

Ondra Bradáč je ve světě dobrovolnictví nováčkem, ale letošní zkušenost ho nadchla natolik, že pevně věří, že se dobrovolnická činnost stane trvalou součástí jeho života. Ve volném čase se věnuje muzice, turistice, vyučování biologie na základní škole, studiu pofiderního oboru biologie a domácímu vaření piva.

Maroko aneb Děti jako smetí

FOTO: ARCHIV ZITÝ RIEDLOVÉ

Během workcampů má člověk příležitost poznat zajímavé nové lidi, ale i mnoho nových míst

„Shukran,“ zahalekám za zvuku mešitního amplionu na svého oblíbeného trhovce právě mi předávajícího několik chlebových placek a utíkám nazpět do školního areálu, abych v čas odpolední modlitby nenarušovala pouliční posvátnou atmosféru.

Jsou právě čtyři hodiny a já s vítězným pocitem chlebováře obdarovávám své učitelské kolegy – Belgičana, Australana a tři Britky lámající si ve stínu ztichlé budovy školy hlavy nad studijním plánem pro další den. Ani já nebudu výjimkou, přece jen dvouhodinová výuka vyžaduje jisté povědomí co a jak vykládat. Naneštěstí ne vždy je mozek schopen fungovat naplno, a tak místo kreativních nápadů pro třídní aktivity si chvíli lámu hlavu nad tím, jak jen jsem se sem dostala. Na pořádný předměstí Casablanky, jež Google dodnes nezanesl do své mapové databáze, kde u pouličních řezníků visí velbloudí hlavy v celé své kráse a motorkáři zásadně jezdí po chodnících, zatímco pěšáci krácejí vytiženými silnicemi... Koneckonců odpověď už znám předem – účastním se dalšího workcampu, jednoho ze široké nabídky INEX – Sdružení dobrovolných aktivit –, v jehož vodách již několikátým rokem nacházím nedocenitelné zážitky při jak letních, tak zimních prázdninách. Toto léto padl výběr na Afriku, konkrétně na Maroko, a projekt učení místních studentů angličtině.

Ač jsem neměla jakkoli utříbené očekávání, zaskočilo mě, jak náročná může být kantořina. Každý z nás šesti mezinárodních učitelů dostal přiřazeny dvě třídy řádově padesáti studentů neuvěřitelně rozdílných úrovní a věku s podpurnými slovy tamních organizátorů: „It is up to you what and how you are gonna teach them...“ Ač by se leckdo mohl zaradovat nad volnou rukou ve

studijní struktuře, já spolu s ostatními dobrovolníky, kteří také vůbec poprvé v životě měli vzdělávat cizí lidi a ne sebe, jsme si zoufali, a tím i trávili spousty času nad chaotickou průpravou na další vyučovací hodinu. Pochopitelně, jak už to tak bývá, po úvodním týdnu jsme se velmi zdatně otrkali, a tak s koncem pobytu z nás byly ostřílení pedagogové s vypěstovaným velice silným poutem k vlastním žákům.

Určitě nemohu říci, že výuka sama by probíhala v morálně sterilním prostředí. Děti jako takové se vůbec jedno od druhého liší, co se týče vychování, v každém případě se ale jakékoli nesrovnalosti dají řešit s místními dobrovolníky, tedy členy CSM asociace, kteří jsou více než ochotni diskutovat o jakékoli problematice a řešit ji. Se stejnou oddaností a leckdy až přehnanou péčí z jejich strany jsme se v podstatě setkávali po celou dobu našeho měsíčního pobytu nejen v problémech našeho učitelského poslání, ale i po stránce volnočasových aktivit. Jejich obavy o čtyři evropské slečny v marockých poměrech, ještě vyhocené díky nastalému ramadánu, vyústily v neustálý doprovod alespoň jednoho z členů asociace během víkendových výletů, nočních radovánek v plážových kavárnách či při podvečerních toulkách lokálními tržišti. Možná i díky tomu společně s naším selským rozumem kázajícím strídmost, respekt a otevřené vjemy pro toleranci odlišných kultur, jsme se všechny navrátily živý, neokradeny, nezneuctěny...

Jednoduše řečeno, Afrika se mi postarala opět o jedno z nejnezapomenutelnějších lét. Přes všechny nastalé nepochopitelné situace a naši až groteskní nevědomost o dění kolem, o kterém se místní s námi mnohokrát nestíhali dělit, miluji Maroko, miluji pocit, že jsem někdy někde byla nápomocná. A začne-li mě hlodat svědomí, že se mé děti za mého působení nenaučily ani počítat do

deseti... Však není všem dnům konec, kdo může tušit, do jakých koutů mě dobrovolnictví zavane napřesrok. ■

Zita Riedlová

Zita Riedlová pravidelně střídá studium ve skotském Aberdeenu a účast na workcampech již tři roky. Za tu dobu stihla celkem šest projektů po Evropě, v USA a Izraeli a ještě letos by ráda nějaký stihla...

Workcampy – krátkodobé mezinárodní projekty

Workcampy jsou po celém světě oblíbenou formou poznávání cizích zemí a účasti na veřejně prospěšných projektech v zahraničí. Trvají zpravidla dva až tři týdny a účastní se jich pět až dvacet převážně mladých lidí z různých zemí světa, kteří zde společně žijí a pracují. Smyslem workcampů není jen samotná práce, ale také navázání užšího kontaktu s ostatními dobrovolníky a poznání jejich kultury. Účastníci mají zajištěno ubytování a stravování, sami si zařizují dopravu na projekt. Pracovní zaměření workcampů je rozmanité: dobrovolníci pomáhají při rekonstrukcích historických památek, pracují v přírodních rezervacích, v uprchlických táborech, podílejí se na organizaci kulturních festivalů apod. Na rozdíl od brigád je práce na workcampech neplacená. Nabídka INEX-SDA každoročně obsahuje kolem 2000 workcampů po celém světě. Může se jich zúčastnit kdokoli starší 18 let, kdo se domluví anglicky, existují ale i projekty pro zájemce od 16 let, pro rodiny či pro seniory.

Více informací a on-line přihlášku najdete na www.inexsda.cz. Můžete se také obrátit na Janu Koňasovou (info@inexsda.cz), která zajišťuje vysílání českých dobrovolníků na zahraniční workcampy.

Stereojízda

aneb Co se nám povedlo v prvním roce

Projekt Stereotýpek v nás má za sebou rok běhu v plném tempu.

Spolu s partnerskými organizacemi MKC Praha a AFS Mezikulturní programy jsme intenzivně pracovali na metodikách všech vzdělávacích aktivit a začátkem března nastala fáze zkoušení. Jak budou fungovat interkulturní semináře a dílny? Podaří se studenty středních odborných škol vůbec zaujmout, navíc zaujmout je tak, že o tématu interkulturního soužití začnou sami více přemýšlet a budou mít chuť vyrazit ve svém volném čase na prožitkový kurz nebo miniworkcamp? Ke spoustě odpovědí jsme dneska o kus blíže. Cestou k nim stála řada mylných očekávání, předpokladů, milých i nemilých překvapení

„dobrovolnictví“ – tedy nechat je nahlédnout pod pokličku konkrétních neziskových projektů, umožnit setkání se stejně starými cizinci studujícími v Česku a hlavně dodat chuť k tomu, aby se sami zapojili.

Během května a června tak dostali první studenti možnost v Kosteleckých Horkách a Chřčích „dát svých deset hodin dobrovolné práce“ a ochutnat exotiku opuštěného venkova i dále, které s sebou přivezli dobrovolníci z Chile, Kyrgyzstánu a dalších zemí. Jaké to celé z pohledu několika z nich bylo, najdete na dalších stránkách. Stejně tak si můžete prohlédnout zachycení několika momentů z prožitkového kurzu. Jeho křest spolu s týmem lektorů absolvovali druháci ze SOŠ Stěžery letos v září a tak jsme vyběhli vstříc

dalším kurzům, přidejte se.

- Jako účastníci – pokud jste studenti SOŠ v Jihočeském, Středočeském, Královohradeckém, Plzeňském nebo Karlovarském kraji
- Jako campleadeři – můžete vést některý z miniworkcampů
- Jako lektori – se můžete stát součástí lektorského týmu Prožitkového kurzu nebo Interkulturních seminářů a dílen

Za Stereotýpek v nás

**Veronika Endrštová, Zuzana Pártlová,
Lukáš Policar a Julie Macháčová**

„Spolupráce...“

... a velká důvěra ve skupinu.“

a nutných změn, kompromisů, ale i odvahy zkoušet znovu další a další varianty.

Před INEXovým týmem stála v uplynulém roce konkrétní výzva – vypořádat se s metodikami prožitkového kurzu a miniworkcampu. Představu o obou akcích jsme měli relativně jasnou, cesta ke kompletní metodice se ale ukázala o něco náročnější, než jsme předpokládali. Obě jsou ale dneska komplet sepsané a oživlé v hlavách lektorů, campleaderů i studentů, kteří s námi prošli pilotážemi. Prožitkáč dostal podtitul „Túra kulturou“ s cílem provést účastníky reflexí nejen sebe sama, svých postojů, hodnot a cílů, ale i způsobu spolupráce s druhými a reakcí na „jinakost“. To celé zabalené v hávu her, simulací a diskusí s neodmyslitelnými kolečky k reflexi. Cílem miniworkcampu bylo nalákat studenty na ochutnávku toho, co chápeme pod slovem

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Stereotýpek v nás

Cílem projektu Stereotýpek v nás je prevence xenofobie a rasismu u žáků středních odborných škol v pěti krajích České republiky. Hlavními vzdělávacími oblastmi jsou Interkulturní semináře a dílny (na školách), prožitkové kurzy a miniworkcampy (mimo škol). Projekt probíhá v období červen 2010 až květen 2013.

Kontakty: vzdelavani@inexsda.cz,
stereotypek@inexsda.cz

Web: <http://stereotypek.mkc.cz/>,
FB: <http://www.facebook.com/#!/stereotypek>

Fotoochutnávka z prožitkáčů

Jelikož nemusím role a hrání na něco jiného, tak jsem z toho nebyla nadšená, ale poté, co jsme si vybrali kostýmy a vypluli jsme, tak to byla mrtě pecka!

Vžití do role postižené osoby mi dalo dost zkušeností i hodně živých pocitů soucítění s handicapovanými, ale byla to zábava.

Zabavit hrami smrady v našem věku může být obtížné! Vy jste to zvládli na 1* :) Dlouho na to budeme vzpomínat!

Jak jsme obnovovali pivovar v Chříči

10. června jsem odpoledne již netrpělivě vyčkával na pražském Hlavním nádraží na českého kluka Artura a tatarskou dívku z Kazachstánu Alinu. Po chvilce váhání ke mně přistoupili, oba s úsměvem na rtech. Alina již rok studuje v České republice a je činná i jako dobrovolnice v nemocnici. Spojovalo nás to, že jsme se přihlásili na miniworkcamp v Chříči na Křivoklátsku jako dobrovolná pomoc. Koho by také nelákala obnova pivovaru!

Plní očekávání jsme se začali kodrcat vlakem směrem ke Zbirohu, posléze jsme přestoupili na autobus do Zvíkovce a tam si nás už vyzvedl Petr, který je se svou manželkou Janou a čtyřměsíční dcerkou Františkou jakýmsi hlavním mozkem rekonstrukčních prací. Po příjezdu do areálu pivovaru, kde se hrdě na papíře skvěl nápis PIVOVAR, jsme se seznámili s dalšími účastníky miniworkcampu z mnoha koutů republiky, kteří již pilně česali třešně na bublaninu. Postupně jsme poznali i oba vedoucí a Štěpán Popel ani Martin Seifert po celý víkend nešetřili svými úžasnými zážitky a zkušenostmi z exotických zemí, jako je Nepál, Mexiko či Indie, které jsme všichni přímo

hlтали. Jen co jsme nakoukli do vonící kuchyně, přivítala nás usměvavá Verča Endrštová, která se plně věnuje práci v INEX. Tak jsme byli konečně kompletní a všechno mohlo začít. Pro začátek jsme se dověděli něco o projektu Fotbal pro rozvoj a přitom jsme si ještě vzájemně upevňovali v paměti jména, protože nikdo si nemyslel, že jedno letmé zaslechnutí by téhle partě snad mohlo stačit.

Schylovalo se k večeru, povečeřeli jsme lahodný guláš, někdo se šel přobléknout. Postupně jsme po skupinkách zasedli ke stolu, kde jsme se od Štěpána s Martinem dozvěděli kompletní plán našeho víkendu. Nicméně dnešní den nebyl u konce, čekala nás ještě noční prohlídka pivovaru se svíčkou v ruce, kdy jsme byli jednotlivě vysíláni na pouť křížem krázem nočním pivovarem. Občas na nás čekala nějaká ta díra v podlaze, ale všichni jsme vyváží bez újmy. Před spaním jsme šli ještě posedět k ohni, kde jsme se bavili o dobrovolnictví a našich zkušenostech s ním. Postupně jsme se loučili a šli pomalu na kutě; přece jenom bylo třeba, abychom byli čerství na práci. Všichni jsme byli připraveni na tvrdé základní podmínky, na které nás předem připravovali v mailu, ale my se přitom měli jako v bavlnce, zkrátka sprcha, teplá voda,

pohodlné matrace. Protože jsme ještě byli plní energie, pár z nás se dokonce dohodlo na ranním běhu.

Ráno nás vzbudil rytmický africký buben, jenž nás nemilosrdně vyhnal z vyhřátých postelí. Alina s Verčou už dávno připravovaly snídani, na které každý nejvíce obdivoval ohromné pětikilové balení nutelly, které se hrdě vypínalo nad všechny ostatní snídaňové ingredience. Krásně svítlo slunko a my se nadšeně vyptávali, co všechno Štěpán dělal na workcampu v Mexiku. Ale čas pokročil a bylo nutné se vrhnout na to, proč jsme tu všichni byli. Petr nás ještě před začátkem prací důkladně provedl pivovarem a dozvěděli jsme se toho dost i o výrobním procesu piva samém. Když jsme pak všichni dorazili v pracovním, vyfasovali jsme rukavice a už nic nebránilo tomu, abychom se pustili do práce. Rozdělili nás na klučíčí tým, který měl za úkol odnést dřevo a vyklidit místnost, ve které se bude opět vařit pivo, což v realu znamenalo vynést asi pět palet dlaždic a pozůstatky po JZD. Holčíčí tým tvrdě pracoval na zahradě. Když se ozvalo hlasité volání „svačina!!!“, všichni jsme se seběhli a za pár okamžiků jsme více či méně snědli čerstvá jablka a sušenky. Práce pokračovala. Za malou chvilku jsme poznali místního sympatáka, souseda Míru. Míra bagrista nám

přijel na pomoc se svým strojem, aby urovnal svah a vytvořil rovnou cestu k pódiu, na němž se už v létě konal festival nejenom hudební, ale i divadelní, který alespoň na chvíli oživil chřtýnský mírně upadající kulturní život. Po obědě a práci následoval odpolední program, a to interakce s místními. Každý jsme si vylosovali partnera, a s ním jsme šli nebojálně zjišťovat historická fakta o vsi, o pivovaru, a také co si lidé myslí o dobrovolnictví vůbec. Já si vylosoval usměvavou Martinu z Brna, a spolu jsme se následující hodinu a půl dobývali k místním. Někteří byli velmi milí, jiní nás odbyli směšnými výmluvami typu sázení okurek. Míra nám později řekla, že to je nesmysl, okurky se sázely přece již před třemi týdny. Když jsme se za půldruhé hodiny vrátili, pomalu se trousily i ostatní skupinky. Prezentace našich úžasných zjištění měla být až večer, dříve byla na programu slavnostní večeře. A byla opravdu slavnostní! Verča se činila a připravila indické jídlo, rýži s vepřovým, kořeněnou omáčkou a plackami z vody a mouky. Podle indických zvyků jsme jídlo nabírali plackou, kterou jsme drželi v pravé ruce, protože levá je nečistá, určená k jiným potřebám než k jídlu... Někteří to

vzdali, někdo vydržel až do posledního sousta. Opět se povíдалo o dalekých zemích. Tečkou byl indický mléčný čaj s kořením. Příjemně najedení jsme se pustili do prezentací svých zjištění. Někdo zjistil více, někdo méně, ale každý něco, a dohromady to tvořilo zajímavou mozaiku místního mínění. Myslím, že všichni místní vnímali dobrovolnou práci kladně a fandili nám. Večer se pomalu nachýlil, ale Martin s Petrem vzali do rukou kytary a pokračovalo se dál. Postupně jsme se vytráceli spát. Přece jenom nás čekal ještě perný den.

V neděli už nikdo ráno běhat nešel. Po snídani jsme se zase vrhli do práce, tentokrát jsme strhávali omítku a holky zase pracovaly na zahradě. Následovalo pletí kopřiv, práce se sběrkou, opět zasahoval bagr... zkrátka bylo tu rušno. Po obědě „co dům dal“ jsme začali pomalu uklízet. Míra ještě splnil prosbu pár zájemců, kteří se chtěli projet bagrem po vsi. Vyhnul jsem se autu i dědovi se psem a v pořádku jsem se vrátil do pivovaru. Trochu smutně jsme douklidili, dobalili a shromáždili se před pivovarem. Od Petra a Jany jsme se si poslechli chválu – a vskutku, naše práce byla opravdu reálně vidět i za pouhé dva pracovní

dny. Následoval proslov Martina a Štěpána a všichni jsme se začali dojemně loučit, objímat a slibovat si, jak se tu za rok zase setkáme. Kdo ví, uvidíme za rok. Verča a Martin se Štěpánem nás vzali auty. S Martinem jsem si naposledy tiskl ruku na Zličíně, Štěpán se mnou jel ještě chvíli metrem, povídali jsme si o studiu a o životě, při loučení mi popřál štěstí ve všem a řekl, že už se asi neuvidíme.

Doma jsem si přečetl papír, kam jsme si navzájem psali vzkazy ještě v pivovaru a který jsme si měli přečíst až doma. Potěšil. A to byl konec našeho miniworkcampu.

Těžko se na papíře popisuje, jak skvělá atmosféra tam celou dobu panovala. Všichni byli hrozně fajn a moc hodní, úsměv byl vidět na každém kroku. Jak jsem se tak ptal ostatních, klidně by zůstali i déle. Navíc nás mohl těšit pocit, že jsme alespoň trochu pomohli. I když se jednalo pouze o jeden prodloužený víkend v Česku, dal mi hodně. □

Miloš Jodas

student a účastník miniworkcampu v Chřtici v rámci projektu Stereotýpek v nás

Narodil se ve slumu. Ted' reprezentuje!

NAIROBI (od zpravodaje LN Petra Adama v Keni) Je to zdánlivě troulalé přání. „Rád bych si jednou zahrál za Manchester United, až ho bude trénovat José Mourinho.“ Vyslovil ho Havenar Maloba, obránce týmu Mathare United. Podobné představy si může dovolit, i když z keňské ligy není angažmá v týmu anglického mistra zrovna na dohled. Už jeho dosavadní kariéra totiž vypadá vlastně trochu jako sen.

Posuďte sami. Před dvaceti lety se narodil v jednom ze slumů v Nairobi. „Bydlelo nás pět v jedné místnosti. O jeden záchod jsme se dělili s 200 dalšími lidmi. Když začalo pršet, byla všude rázema potopa,“ popisuje Maloba tíživé podmínky, v jakých vyrůstal.

V prostředí, kde jsou na sobě namačkané příbytky postavené převážně z vlnitého plechu pospojovaného hlinou, si těžko můžete malovat světlou budoucnost. „Pro mě to byla naopak výzva,“ nenechal se zlomit.

Pro Malobův vzestup stejně jako u desetitisíců dalších vytvořila podmínky organizace MYSA. V oblasti Mathare začala na konci osmdesátých let organizovat fotbalové soutěže pro mládež a dnes její zástupce najdete ve všech klubech keňské ligy. Malobův klub je pak přímo navázaný na největší líheň talentů v Keni. Dnes ho fotbal živí a dostal se z něj dokonce až do reprezentace. „Mám za sebou už sedm startů,“ pochlubil se. A další cíl? Podobný jako u ostatních hráčů z Afriky.

Narodil se ve slumu. Ted' reprezentuje

Petr Adam
v Nairobi. Bydlelo nás pět v jedné místnosti. O jeden záchod jsme se dělili s 200 dalšími lidmi. Když začalo pršet, byla všude rázema potopa,“ popisuje Maloba tíživé podmínky, v jakých vyrůstal. V prostředí, kde jsou na sobě namačkané příbytky postavené převážně z vlnitého plechu pospojovaného hlinou, si těžko můžete malovat světlou budoucnost. „Pro mě to byla naopak výzva,“ nenechal se zlomit. Pro Malobův vzestup stejně jako u desetitisíců dalších vytvořila podmínky organizace MYSA. V oblasti

„Dostat se do Evropy,“ nezaváhá Maloba. Fotbalem se v Keni nezabezpečíte na dlouho. „A v Evropě vyděláte za týden třeba víc než tady za celou kariéru.“

Zaujmout zahraniční skauty však není nic jednoduchého. Konkurence zůstává velká a keňský fotbal si ve světě na rozdíl od jiných afrických zemí zatím nezískal renomé. Národní tým nikdy nepostoupil na mistrovství světa a v žebříčku FIFA je až na 123. místě, jen o dvě příčky nad Lucemburskem.

Nejpopulárnějším keňským fotbalistou současnosti je McDonald Mariga, který nosí dres Interu Milán. První fotbalista z Keni, který si zahrál Ligu mistrů, však většinu skončené sezony strávil mezi náhradníky. Čtyřladvacetiletý záložník nastoupil v základní sestavě Interu naposledy loni v září. Jednoho zástupce v keňské reprezentaci má také česká soutěž. Druhou ligu v Trinci hraje útočník Patrick Oboya.

Na domácí frontě musí Maloba se spoluhráči vést neustálý boj o přízeň fanoušků. Dostupnost televizních přenosů z Evropy odtahuje zástupy příznivců z domácích tribun před obrazovky. Jenže Malobovo přesvědčení zůstává silné. „I keňská liga se teď vysílá do ostatních zemí. Věřím, že můžu udělat ještě velké pokroky a někdo si mě potom všimne,“ tvrdí jistě. Kdo ví, třeba se mu přání splní. □

Novinář Petr Adam na výměnném pobytu v Nairobi. Jeho článek vyšel 28. května 2011 v Lidových novinách.

Petr Adam
redaktor Lidových novin

Z hodnotících dotazníků

– ohlasy studentů zapojených do projektu Fotbal pro rozvoj

HIV /AIDS:

„Byla jsem překvapená chováním okolí k lidem s HIV, kteří jsou ostráči od společnosti.“

Radka, 17 let, Gymnázium Polička

„Je dobré se občas zamyslet nad prioritami svého života.“

Veronika, 17 let, Slovanské gymnázium, Olomouc

„Díky informacím o HIV/AIDS si lidé dávají větší pozor i v méně rozvinutých zemích.“

Pavla, 17 let, Gymnázium Polička

„ABC – A jako abstinence, B jako Buďte věrní a C jako condom.“

Andrea, 17 let, Střední pedagogická škola, Litomyšl

Chudoba:

„Překvapilo mě, kolik lidí žije ve slumech a že jejich počet neustále roste.“

Karolína, 17 let, Gymnázium Čajkovského, Olomouc

„I přesto, že existuje spousta organizací, které pomáhají, počet obyvatel ve slumech stále roste.“

Veronika, 19 let, Gymnázium Na Vítězné Pláni, Praha

„Byla jsem velmi překvapená zjištěním, v jakém prostředí někteří lidé žijí.“

Dominika, 16 let, Gymnázium Hejčín

Projekt Fotbal pro rozvoj:

„I liked the idea that football can actually significantly help people to get them out of poverty.“

Daniel, 19 let, 1st International School of Ostrava

„Fotbal nemusí být jen nudná hra, ale může být i velmi prospěšný pro společnost.“

Iva, 18 let, Gymnázium Karlín, Praha

„Důležité je nejen pomoci, ale i vědět jak.“

Anna, 19 let, Gymnázium Na Vítězné Pláni, Praha

„Nejzajímavější částí celé přednášky pro mě bylo, když jsem si uvědomila, že pomoci může každý.“

Iveta, 18 let, Gymnázium Čajkovského, Olomouc

„Hlavní věcí, kterou jsem si uvědomil, pro mě bylo, že ke zlepšení života jiných lidí není třeba velkých věcí.“

Lucie, 18 let, Gymnázium Svitavy

Rozvojové cíle tisíciletí:

„Rozvojové cíle dávají možnosti všem.“

Karolína, 19 let, Gymnázium Na Vítězné Pláni, Praha

„(Bohužel) jsem se dozvěděl o Rozvojových cílech tisíciletí až na tomto semináři. Proto je informovanost v tomto směru důležitá a měla by narůstat.“

Klára, 18 let, Slovanské gymnázium, Olomouc

„Rozvojové cíle tisíciletí se nevztahují pouze na Afriku.“

Tom, 18 let, Slovanské gymnázium, Olomouc

„Rozvojové cíle tisíciletí jsou k ničemu. Je to jen politická hra. Nicméně mě překvapilo, jakou vidím naději v lidech.“

Filip, 18 let, Gymnázium Čajkovského, Olomouc

„Rozvojové cíle tisíciletí jsou něco, co se snaží myslet mnohem dále do budoucnosti.“

Oldřich, 17 let, Gymnázium Čajkovského, Olomouc

„The realization of what we do as an organization for young people in regard to MDGs ... it gave me more emphasis on what I am doing. This particular exchange program means to me the value of global partnership.“

Alphonse, 29 let, MYSA, Nairobi

Gender:

„Spousta lidí si ještě dnes myslí, že ženy a muži jsou předurčení pro danou věc a tak by to mělo být.“

Veronika, 18 let, Gymnázium Čajkovského, Olomouc

„Téma genderu pro mě bylo nové, zatím jsem se s tím nikdy nesetkal. O to víc si myslím, že otevřená diskuse k tématu je velmi dobrá.“

Jakub, 17 let, Slovanské gymnázium, Olomouc

„I v rozvojových zemích mají (některé) ženy podobné příležitosti jako u nás.“

Mark, 19 let, Slovanské gymnázium, Olomouc

„I see the importance of respect of both genders.“

Thomas, 19 let, MYSA, Nairobi

„Byl jsem překvapen, když jsem slyšel některé názory holek z naší třídy o rovnosti mužů a žen.“

Michal, 17 let, Gymnázium Polička

Fotbal pro rozvoj

Sportovně-vzdělávací projekt, který využívá popularity fotbalu jako prostředku k osvětě veřejnosti o problematice rozvojových zemí se zaměřením na naplňování tzv. rozvojových cílů tisíciletí. V jeho rámci letos v červnu přijelo do Česka šest chlapců, čtyři dívky a trenér z nairobské organizace Mathare Youth Sport Association. V Praze, Olomouci, Poličce a Ostravě odehráli několik fotbalových turnajů, zúčastnili se kulturních akcí pro veřejnost a vzdělávacích seminářů na středních školách. V neposlední řadě je čekala i zajímavá mezikulturní zkušenost v podobě bydlení v českých rodinách. Pod záštitou partnerství v evropském projektu Football for Development se do projektu zapojily neziskové organizace z Itálie, Maďarska a Rakouska. Po odjezdu z Čech čekala keňské hráče navazující dvoutýdenní fotbalová tour po Rakousku a Itálii. INEX-SDA také již šestým rokem vysílá české dobrovolníky do Nairobi v rámci programu GLEN.

Projekt Fotbal pro rozvoj je hrazen z grantu Ministerstva zahraničních věcí ČR a ze zdrojů Evropské komise.

Podrobnější informace o projektu se dozvíte na www.fotbalprorozvoj.org nebo kontaktujte Lucii Juřikovou na fotbal@inexsda.cz.

Rozšiřte své obzory skrze Fotbal pro rozvoj

FOTO: ARCHIV PROJEKTU FPR

Tým MYSA na Dni pro Afriku v Praze

Fakt pohoda. Je za mnou první den projektu Fotbal pro rozvoj, kterého jsem se nemohl dočkat. Zase přijeli Keňani, na které jsem se tak těšil, že spolu prožijeme pár chvil a že se od nich zase něco přiučím. Naneštěstí nemůžu letos hostit žádného z nich, ale to mi nezabrání se s nimi seznámit lépe.

Ne každý totiž přijde do kontaktu s chudobou prostřednictvím jiných tváří a jiných pohledů na svět, než jsou ty naše evropské. A to Keňani určitě dokážou. Jsou totiž tak trochu z jiného světa a tomu našemu se jistě nestačí divit.

Celý projekt Fotbal pro rozvoj neznamená jeden týden v roce, kdy přijede několik Afričanů, bubnuje se a pár nadšenců roznáší letáky s nějakýma kecama, co skončí zašlapaný v rohu náměstí, kam je zavane vítr hned potom, co je zahodíte. Jde totiž navíc i o to, co je na nich napsané a před čím svět, a přiřkneme si i ten náš, zavírá oči a staví se k nim lhostejně a pasivně.

Chudoba totiž někde na světě je, a to v docela širokém měřítku, a my ani netušíme, ani netušíme. Jsme zaslepeni každodenníma věcmi, jako je chození do práce, a přežitím nás samotných. O tom, že v každém koutě světa se snaží přežít jiní lidé tak jako my, vlastně ani nepřemýšlíme.

A přesně naše zkrácené obzory se snaží tento projekt rozšiřovat. Přináší totiž možnost nahlédnout do světů, které jsou skryty. Ne až tak pod nánosem chudoby, kterou nám Fotbal pro rozvoj přináší téměř až do našich

obývacích pokojů k ochutnání, ale jsou skryty možností dát o sobě vědět. Za to projektu musíme poděkovat.

Jen abych sdělil víc pro čtenáře a učitele, co na seminářích děláme, tak jde o takový studentům nic neříkající tvoření úplně zbytečných věcí, jako jsou třeba noví kamarádi, spousta obrázků a spousta zamyšlení nad tím, co se ve světě vlastně doopravdy děje. Někdy, abych vám pravdu řekl, si i Źukáme na čelo, když si uvědomíme, jak jsme slepí a jaké zbytečnosti nám přijdou důležité, ale nijak o tom nemluvíme. Jsme totiž dál jenom ovečky ve stádě. Jen máme trochu honosnější ohrádku oproti lidem, co denně ochutnávají opravdovou chudobu.

K tomu všemu vyplňujeme dotazníky, aby bylo vidět, že jsme se někde dopracovali nebo že nám v těch hlavách přeci jenom něco zůstalo.

Jak vypadal Fotbal pro rozvoj na poličské půdě?

Velice pestré barevně! Všichni, kdo s Keňany měli možnost strávit nějaký čas, si všimli několika věcí. Jsou velice přátelští, věčně vysmátí a mají takové trochu dospělejší oči, ve kterých se leskne něco víc než bezstarostnost dospívajících dětí. Jako by už dávno dospělí byli. Není se čemu divit, když se jejich svět tak podstatně liší od toho našeho. Čím že se jejich svět liší? Chudobou...

V seminářích nám jasně došlo, že se ne bavíme s lidmi, jaké běžně potkáváme na ulici, ale s těmi, se kterými se život nemazlí, a oni se přesto rvou jako o život a odměnou za jejich píli a vytrvalost je jim právě těch několik dní,

Kopejte za lepší svět s námi

Tereza Kadeřávková, Dalibor Koza, Milan Duda (SPSei), David Polman (First International School of Ostrava), Kristýna Langrová, Láda Mácha (Gymnázium Hladnov)

*První zprávy o Keňanech,
Kteří žijí v Keni v slumech
Zvláště na nás působily,
Naše city uchopily.
Doba rychle uplynula,
Naše tréma pominula.
Nastal Den pro Afriku,
Střetli jsme se na trávníku.
Bylo hrozné vedro,
Kdo vyhrál je jedno.
Nastal týden plný změn,
Užívali jsme si každý den.
Chtěli jsme však hodně vědět,
Nechtěli jsme jen tak sedět.
Když už jsme se orientovali ve jménech,
Začali jsme se bavit o problémech.
O AIDS jsme se dozvěděli,
Co jsme dosud nevěděli.
Semináře utekly,
párek jsme pak upekli.
Bazaly i Čezka,
Ostrava je hezká.
Potom nastal večer dlouhý,
Byl to víc než tanec pouhý.
Na Stodolní byla sranda,
Trsala tam celá banda.
Keňani měli fyzickou,
My tančili jen chvíličku.
Krásné chvíle se krátily
A nám slzy se ronily.
Přesto ale nezoufáme,
V další rok doufáme.
Pro další generaci odkaz máme,
Teď vám jej zde předáme.
Lidstvo je v podstatě stejné,
Jejich problémy nám nejsou lhostejné.
O OKOLNÍ SVĚT SE ZAJÍMEJTE,
A NA BEZPRÁVÍ POZOR DEJTE!!*

co tráví s námi a ve kterých předvedli, co umí.

Taneční vystoupení jejich umělecky zaměřeného kroužku, africké rytmy, co mají v krvi, naučili nás nějaké jejich písničky a v neposlední řadě rychlost, obratnost, sílu a vytrvalost při férovných fotbalových utkáních, o které tu vlastně jde. Jednoduše nám dali ochutnat trochu Afriky. Bohužel ne té, kterou známe z romantických příběhů odehrávajících se v divočině na stepích, ale tu současnou, tvrdou a reálnou Afriku.

Tančili v kostýmech, které nebyly vyšívané lesklými třpytkami, a hudbu hráli na několik plechových baretů potažených nevyděláanou kozí kůží. Přesto nás to dostalo. Když jsme se dívali, jak poskakují s neskutečným nadšením

a na černých tvářích jim hrají veselá bílá úsměvy, bylo nám fajn. Opravdu fajn, věřte nebo ne, taková dávka nadšení vás nakopne touhou jít a tvořit. A taky jsme tvořili. Součástí projektu bylo seznámení nás, studentů středních škol, s nebezpečím, které představuje hrozný virus HIV neboli onemocnění AIDS, jak jsou drogy zbytečné a jak díky sportu a zdravému životnímu stylu prožít plnohodnotný a aktivní život. Důkazem toho všeho jsou právě návštěvníci z Keni, kteří nám pomáhali vytvářet velké transparenty, jež se této problematice týkaly. Takže vzniklo několik velkých obrazů, které měl každý možnost vidět na polišském náměstí. A to z daleka není všechno. Na náměstí se totiž uskutečnila naše výstava s názvem Rozdává se chudoba. S výstavou, která byla neobvyklá hned několika věcmi, jsme měli dost práce a spolupracovala s námi spousta dětí ze základní školy. Vytvořily spoustu obrázků, ve kterých ztvárnilly, jak si představují chudobu. Tyto obrázky, často dost tvrdé a smutné, jsme

rozdávali. Proto ta rozdaná chudoba. Navíc možnost si vlastní obrázek nakreslit neobvyklým způsobem, třeba kávou nebo barvičkami a vlastními prsty. Samozřejmě na naší výstavě s námi byli Keňani a buďte si jisti, že se předvedli i široké veřejnosti. Jejich vystoupení mělo úspěch. Náměstí se zaplnilo lidmi a něco se dělo. O to víc nás těšilo, že to něco máme na svědomí právě my. Zbylo po nás jen několik dlaždic zapatlaných od barev a sem tam nějaký ten leták, co někdo zahodil na zem, místo aby si ho důkladně přečetl a zamyslel se. Jak jsme se shodli, rozdávát chudobu bohatým dětem je pěkně tvrdá práce. Všichni jsme byli pěkně grogy, i naši afričtí kamarádi, zato nás hrál pocit dobře vykonané práce.

Možnost změřit síly ve fotbalovém utkání nám byla poskytnuta až v pátek. Veliký turnaj mnoha mužstev, kterého se kromě Keňanů, studentů středních škol z Poličky a okolí a týmu divadelníků účastnili také uprchlíci z Kostelce nad Orlicí, se vyvedl maximálně! Nádherné

počasí, které nám opalovalo tváře, se na nás smálo a my si mohli užít fair play! Program byl rozšířen ještě o nádherné copánky, které slečnám i dámám pletly holky z Keni – měly opravdu úspěch. Bubenického workshopu se taky zúčastnilo dost lidí a občerstvení se vypilo úplně všechno.

Na fotbalovém hřišti rozděleném na několik menších hřišť se střídalo jedno mužstvo za druhým a ke konci už se určitě nikomu ani nechtělo, ale co, hra je hra.

A když jsme dohráli, rozloučili jsme se s těmi super lidmi z jiného kontinentu velkou party ve stylu reggae, jak to mají rádi. No a pak odjeli. Ti veselí a odvážní návštěvníci, kteří nám přijeli ukázat, že i když to opravdu nemají lehké, tak mají chuť být na světě a pořádně si ho užít. □

Václav Cibulka
student Gymnázia Svitavy

Rozjeli jsme Dobrovolnický klub DoK

Letos na jaře jsme v pražském Hubu oficiálně zahájili činnost Dobrovolnického klubu (DoK). Poslání znělo jasně: oslovit naše bývalé a stávající dobrovolníky, příznivce a další aktivní lidi a vytvořit prostor, kde by se mohli setkávat, sdílet, vzdělávat se a vytvářet své vlastní iniciativy a projekty.

A jak to dopadlo? Hned první večer se zrodily dvě pracovní skupiny a jejich členové začali plánovat a vymýšlet. První skupina s názvem Dobrovolnictví v ČR se postupně několikrát sešla a vypracovala projektový záměr - uspořádat putovní výstavu o mezinárodních workcampech na českých vysokých školách a v hostitelských komunitách s cílem propagovat myšlenku mezinárodního dobrovolnictví. Ještě na konci června členové pracovní skupiny zažádali o grant u Nadace Vodafone a v září projekt dostal zelenou. Vznikl tak projektový tým, který nyní výstavu připravuje a na jaře 2012 by se měla rozletět do širého světa. Druhá skupina Školitelé a lektori také nelenila a prvních několik setkání se její členové věnovali sdílení lektorských nápadů a zkušeností. Zrodila se myšlenka uspořádat autorský víkendový zážitkový kurz pro lektory a další příznivce INEXu a jeho plánování je nyní (v listopadu 2011; pozn. aut.) v plném proudu. A to ještě není všechno. Na podzimním

setkání dobrovolníků v Kosteckých Horkách vznikly hned dvě další iniciativy. Jedna skupina si vzala na starost organizaci a přípravu mezinárodního dne dobrovolníků a oslavu 20. narozenin INEXu. Další aktivní jedinci pak v listopadu v Brně a Praze odpilotovali první „INEXpub“ stojící na myšlence vytvořit tradici pravidelných setkávání a diskutovat o různých tématech souvisejících s mezinárodním dobrovolnictvím a aktivním občanstvím. Kromě toho se členové DoKu mohli v říjnu a listopadu zúčastnit dvou vzdělávacích seminářů zaměřených na témata lektorských dovedností, projektového managementu a fundraisingu. V DoKu to zkrátka v roce 2011 začalo pořádně vřít a všichni pevně doufáme, že nadšení a tvůrčí energie jeho členům nadále vydrží. I v příštím roce se budeme snažit nabízet zajímavé semináře, vymýšlet nové projekty a nabízet prostor pro setkávání a sebezvoje všem, kteří mají chuť se s INEXem rozvíjet a udělat něco smysluplného pro své okolí.

Lukáš Policar

Chcete se přidat? Sledujte dění na webu www.inexsda.cz nebo se připojte k naší skupině na facebooku.

Kukátko do světa

Kampaň Kukátko do světa jsou setkání dobrovolníků s veřejností, kteří za doprovodu fotografií, tradiční hudby i pokrmů prezentují své dobrovolnické zkušenosti z různých koutů světa.

Během letošního roku jsme se díky vyprávění našich dobrovolníků vydali například do Indonésie, Keni, Ghany, Malajsie, Singapur, Zambie, Gruzie, Brazílie, Izraele, Toga a mnoha dalších míst. Všem přednášejícím děkujeme! Pro připravovanou jarní řadu prezentací hledáme aktivní dobrovolníky, kteří mají chuť se do kampaně Kukátko do světa zapojit:

- podělte se o své zážitky z projektů s dalšími lidmi,
- najděte vhodné místo pro prezentaci ve vašem městě,
- pomozte nám s propagací.

Seznamujte své okolí s dobrovolnictvím!

Více informací získáte na adrese outgoing@inexsda.cz.

Putovní výstava dokumentárních fotografií

**Cesta životem – cesta světem
aneb Rozvojové země očima dobrovolníků**

Expozice dokumentárních fotografií z Etiopie, Keni, Mozambiku, Zambie, Jemenu, Indie, Vietnamu a Mongolska je původním autorským dílem českých dobrovolníků, kteří v rámci mezinárodního programu GLEN – Global Education Network of Young Europeans strávili tři měsíce nasociálních projektech v rozvojových zemích. Autoři výstavy přinášejí osobní svědectví o lidech, s nimiž se setkali v rámci svého působení, prostřednictvím fotografií, sesbíraných příběhů tamních obyvatel a zeměpisných zajímavostí.

Výstava informuje o životech lidí v rozvojových zemích, usnadňuje porozumění souvislostí mezi vlastními životy a životy lidí na celém světě, podporuje postoj solidarity s lidmi, kteří se nacházejí v tíživé situaci, šíří myšlenku dobrovolnictví, a tím umožňuje aktivně se podílet na rozvoji své komunity, národa a celého světa.

Výstavu provází také semináře a dílny na středních a vysokých školách zaměřené na rozvojové a globální vzdělávání. Dále pak organizujeme vernisáže s promítáním filmů s rozvojovou tematikou, komentáři, přednáškami a diskuzemi s autory.

Máte-li tip na výstavní prostory nebo byste chtěli s naší pomocí uspořádat výstavu ve vašem městě nebo regionu, neváhejte nám napsat na grv@inexsda.cz. Děkujeme.

CESTA SVĚTEM

**Zpravodaj občanského sdružení
INEX-SDA, podzim 2011**

Vydavatel: INEX – Sdružení dobrovolných aktivit, Varšavská 30, 120 00 Praha 2

Vydání připravili: Adéla Jansová a kol.

Autoři textů a fotografií: Václav Cibulka, Šárka Cihlářová, Robin Ujfalusi, Veronika Endrštová, Lukáš Polícar, Zuzana Pártlová, Julie Macháčová, Jiří Renza, Roman Bartoň, Lukáš Válek, Vladimíra Brávková, Éva Sziklási, Michal Dudek, Zita Riedlová, Ondřej Bradáč, Petr Adam, Miloš Jodas, účastníci projektu Fotbal pro rozvoj z řad studentů SŠ

Grafická úprava: Vilém Černý

Jazykové korektury: Martina Čechová

Tisk: Tiskárna Polygraf s. r. o., Turnov

Náklad: 1 000 ks

Distribuci zajišťují naši dobrovolníci.

© INEX – Sdružení dobrovolných aktivit, 2011

Tato publikace byla vytvořena s finanční podporou Evropské komise. Za obsah plně zodpovídá INEX-SDA, názory v ní obsažené nelze interpretovat jako stanovisko donora.

Vydáno za podpory Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva zahraničních věcí ČR.